

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876

Nr. 25	Utgitt 25 juni	1929
--------	----------------	------

Skrivelse fra Justisdepartementet.

20 juni.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925 har departementet i henhold til lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 angående adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. og lov nr. 4 av 25 juni 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder, stadfestet en av herredstyret i Nittedal herred, Akershus fylke, den 30 mai 1929 vedtatt beslutning om ny politivedtekt for herredet, hvilken vedtekt skal tre istedenfor den ved kongelig resolusjon av 1893 stadfestede vedtekt, som senere er forandret ved departementsbeslutninger av 19 juni 1926 og 24 april 1927.

Den nye politivedtekt er sålydende:

I.

Om orden på offentlig vei, den almindelige ferdsel og offentlige sikkerhet m. v.

§ 1. På offentlig vei, hvorunder i denne vedtekt er innbefattet enhver for almindelig ferdsel bestemt eller almindelig beferdet vei, adkomst, sti, plass, park, offentlig anlegg eller lignende, må oppløp eller sammenstimlen av folk, spill eller lek ikke finne sted, hvorved den offentlige orden forstyrres eller ferdselen hemmes.

Ei heller må på sådanne steder foregå slagsmål, skrik og skrål, høiøstet tale eller annen larmende eller fornærmelig adferd, hvorved veifarende forulempes eller anstendigheten krenkes.

Fortæring av berusende drikkevarer er forbudt på offentlig vei og ubebygget tomt som støter til og er åpen mot offentlig vei.

§ 2. Om folketog — skoletog undtatt — og andre prosesjoner skal der i forveien gis melding til politiet. Når det av hensyn til den offentlige orden finnes påkrevet, kan slike optog forbydes.

20 juni. Sang og musikk på offentlig vei er forbudt, medmindre politiets tillatelse er innhentet.

§ 3. Efter samråd med formannskapet kan politiet helt eller delvis forby kjelkeking på nærmere bestemt angitte veier. Akende er pliktige til å stoppe på tilrop, når de møter kjørende.

§ 4. Skyting på eller ved offentlig vei er forbudt. Det er dessuten forbudt på eller ved offentlig vei å avbrenne fyrverkerisaker, krutt eller eksploderende gjenstander av noget slag, kaste sten, sneball eller annet hvorved skade kan bevirkes eller de som ferdes på veien fortreddes.

§ 5. Mineringsarbeider må ikke foretas på eller i nærheten av offentlig vei uten fornøden forsiktighet og anvendelse av tilstrekkelige dekningsmidler til forebygging av skade på person eller eiendom.

§ 6. Ved offentlig vei må hester, kreaturer og griser ikke gå løse uten i forsvarlig innhegning eller under tilsyn av voksen person.

§ 7. Hunder som er biske eller har vist tilboielighet til å forulempe mennesker eller dyr ved å gjø mot dem eller genere på annen måte, skal eier eller besidder efter politiets nærmere bestemmelse holde bundet eller forsynt med forsvarlig munnkurv. Det samme gjelder hunder som av hensyn til deres størrelse eller rase finnes farlige. Ingen må på offentlig vei hisse sin hund på nogen eller undlate å holde sin hund tilbake når den i hans påsyn anfaller nogen. Det er forbudt å erte hunder eller hisse dem sammen på offentlig vei.

§ 8. Det er forbudt:

1. Å la tisper ferdes ute i løpetiden.
2. Å la hunder løpe ute fra kl. 11 aften til 6 morgen når de ikke ledsages av nogen.
3. Å la hunder gå løse innen herredet uten å være forsynt med halsbånd hvorpå eierens navn og adresse er inngravert, samt skilt for at årets skatt er betalt.
4. Å la hunder gå løse i offentlige parkanlegg eller beplantninger i tiden fra 14 april til 14 oktober.

Overtredes foranstående bestemmelser, kan politiet opta hunden og la den drepe eller selge, hvis eieren ikke innen 3 — tre — dager efter kunngjørelse i offentlig avis har avhentet og betalt de med hundens optagelse påløpne omkostninger. Kan hundens eier eller besidder ikke finnes, eller det intet er å få hos ham, blir samtlige omkostninger å utrede av herredskassen.

20 juni.

II.

Om offentlige innretninger og anlegg.

§ 9. Det er forbudt å flytte eller bortta, skjære eller risse i, skrive, male eller tegne på eller på annen måte beskadige eller besudle de til offentlig nytte eller pryð bestemte innretninger eller gjenstander, såsom statuer, springvann, vannposter, pissoirer, gatelykter, benker, innhegninger og lignende. Det samme gjelder den til offentlig vei støtende del av hus, plankeverk, port eller annet sådant. Plakater som er lovlig opslått på dertil innrettede tavler, må ikke beskadiges eller fjernes av uvedkommende.

§ 10. Ingen må beskadige de på offentlig vei eller i offentlige anlegg stående trær ved å avbrikke grener eller kvister, avrive eller skjære i barken eller lignende, ei heller avta eller beskadige de omkring trærne til deres beskyttelse anbragte innretninger. Det er også forbudt å avplukke, bortta eller beskadige de i offentlige anlegg værende frukter, blomster eller planter, å henkaste eller henlegge urenslighet, papir eller annet sådant i sådanne anlegg, eller på annen måte ødelegge dem. I offentlige anlegg må ingen gå uten i de dertil bestemte ganger.

Ingen må sitte på, bestige, stige over eller beskadige de ved offentlig vei eller om offentlige anlegg anbragte hegn.

§ 11. På kirkegård må ingen lek eller annen med hensyn til stedet upassende opførsel finne sted. Ingen må trenge inn på kirkegård til de tider da inngangen holdes lukket, eller på kirkegård gå utenfor de avstukne ganger, stige over innhegninger, beskadige trær, blomster eller andre vekster eller på nogen måte beskadige eller besudle gravsteder eller andre på kirkegården værende anlegg. Papir, visne blomster og avfall må kun henlegges på dertil bestemte steder eller fjernes fra kirkegården. Mindre barn må ikke komme på kirkegård uten i følge med og under opsyn av andre personer. Det er forbudt der å medta løse hunder.

III.

Offentlige forestillinger.

§ 12. Konserter eller deklamatoriske oplesninger, samt dramatiske forestillinger av innenbyggs amatører kan avholdes uten tillatelse og uten erleggelse av avgift til herredskassen. Anmeldelse skjer til lensmannen. Til å gi andre offentlige forestillinger eller forevisninger av enhver art må tillatelse innhentes hos politiet. Heri innbefattes også drift av skytebane og karusell. Ingen må holde offentlig dans eller ma-

20 juni. skerade, når dette drives som næring, uten tillatelse av politiet. Enhver sammenkomst — også av foreninger og sluttede selskaper — kan av politiet forbydes, når den ved støi, musikk eller på annen måte forstyrrer den offentlige orden. Tillatelsen gis kun til bestemt ansvarlig person.

§ 13. Ingen må avgi eller benytte lokale til offentlig forestilling eller forevisning, dans eller foredrag, medmindre det av politiet er godkjent som betryggende med hensyn til publikums sikkerhet. Avholdes forestillinger, skytebane e. l. i telt eller innhegning, skal politiets godkjennelse for teltets eller innhegnings beliggenhet innhentes.

Politiet kan bestemme hvor mange personer der kan inntas i lokalet og på de forskjellige plasser i dette.

§ 14. Enhver som gir eller arrangerer nogen offentlig forevisning eller forestilling, skal etterkomme de ordrer som politiet måtte gi til ordenens oprettholdelse og de besøken- des sikkerhet. Gis offentlig forestilling eller forevisning uten behørig tillatelse, kan politiet straks avbryte den, og de tilstedeværende er pliktig til rolig å fjerne sig efter politiets anmodning. Politiet har adgang til alle offentlige forestillinger m. v.

§ 15. Ved offentlige forestillinger, forevisninger eller andre offentlige forlystelser skal besøkende iaktta sømmelighet og orden og ikke ved støi, vedholdende bifalls- eller mishagsytringer eller på annen måte hindre eller avbryte forestillingen eller forstyrre andre besøkende. Berusede personer skal nektes adgang.

§ 16. De foran i §§ 13—15 opstilte ordensregler gjelder også for de i medhold av lov av 25 juli 1913 avholdte kinematografforestillinger.

§ 17. Adgangen til å forevise kinematografbilleder offentlig innen kommunen skal være betinget av herredstyrets tillatelse.

§ 18. Ved billettsalg til alle offentlige forestillinger eller forlystelser, hvorav der skal svares avgift til stat og kommune, skal benyttes billettboker eller sammenhengende billetter med fortløpende nummere. Billettene skal på forhånd på forlangende gjennomgåes og stemples av politiet. Brutto- beløpet for billettsalget innføres hver forestillingsdag i en av politiet godkjent bok.

§ 19. Når vedkommende gjør sig næring av sådanne forestillinger m. v. som er nevnt i § 12, svares avgift til herredskassen:

1. For dramatiske forestillinger av andre enn innenbygds amatører 5 % av bruttoinntekten.

2. For forevisninger av menasjerier o. l., cirkus, varietéer, 20 juni. severdigheter, karusell, gyng, skytebane, ringkasting, profesjonell brytning eller boksning, magiske og ekvilibristiske o. l. forestillinger 10 % av bruttoinntekten.
3. For offentlig dans, hvor vedkommende gjør sig næring derav, fra 10 til 50 kr. hver dag.

Avgiften innkreves av politiet. Politiet kan, hvis det finnes fornødent, kreve betryggende sikkerhet stillet for avgiftens riktige erleggelse samtidig med at tillatelsen gis. Formannskapet kan nedsette eller eftergi avgiften, når det dertil finner grunn.

§ 20. Ved de foran omhandlede forestillinger m. v. anvises politi- og brannfunksjonærer passende plasser i sådant antall som lensmannen eller brandchefen finner fornødent.

IV.

Om renslighet.

§ 21. Sne eller is fra gårds plass, tomt eller have må ikke kastes ut på offentlig vei eller fortau til hinder for ferdsele.

§ 22. Vogner og sleder som brukes til kjøring av gjødsel, søppel, avfall eller annen urenslighet, jord, sand, stenkull, koks, kalk og lignende, skal være tette, så intet spildes under kjøringen.

§ 23. I særlige tilfelle kan politiet påby huseiere, hvis gård ligger inntil offentlig fortau i bebygget strøk, å fjerne sne, is eller annet som kan hindre ferdsele.

V.

Almindelige bestemmelser.

§ 24. Når nogen undlater hvad der ifølge disse vedtekter påhviler ham, kan politiet foranstalte det utført eller treffe fornøden foranstaltning til å hindre at forsømmelsen avstedkommer skade. Omkostningene hermed utredes av den skyldige.

§ 25. Overtredelse av disse vedtekter straffes efter straffelovens § 339,2 forsåvidt det ikke rammes av strengere straffebud.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

I henhold til § 3 i bygningsloven av 22 februar 1924 stadfestes med enkelte forandringer de av Kristiansund bystyre i møte den 5 april 1929 vedtatte vedtekter i tilknytning til en av departementet under 2 mai 1929

20 juni.

20 juni. stadfestet reguleringsplan for strøket Ansnesengen—Havnefogd Schetnansgate sammesteds.

Efter de av departementet foretatte forandringer er vedtektene sålydende:

I de kvartaler som grenser umiddelbart inn til de regulererte gater, skal bebyggelsen være åpen, d. v. s. bygningene må ikke opføres så nær nabogrunn at det blir nødvendig å forsyne disse med brannvegg.

Dog skal bygningsrådet kunne tillate at der på dertil egnede tomter opføres rekkehus overensstemmende med bygningslovens § 115.

Bygningsrådet bestemmer om bygninger som opføres på den kommunen tilhørende grunn i strøket, skal opføres i byggeplanen eller trekkes lenger inn på tomten enn angitt på reguleringsplanen, jfr. også bygningslovens § 66,2.

21 juni. Lov om opprinnelsesmerker m. v.

Nr. 1.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 8 juni 1929 sålydende:

§ 1. Kongen kan fastsette at nærmere angitte varer ikke må selges eller falbys her i landet og heller ikke innføres fra utlandet, med mindre de er forsynt med angivelse av om det er norsk eller utenlandsk vare eller med angivelse av varens frembringelses- eller opprinnelsessted. Fra bestemmelsen om innførsel er undtatt varer som kun passerer riket i transitt, eller som ved importen erklæres å være bestemt til reeksport.

Kongen fastsetter på hvilken måte og i hvilken utstrekning omhandlede angivelser skal anbringes, samt hvad der i hvert enkelt tilfelle skal forstås ved varens frembringelses- eller opprinnelsessted, og anordner den nødvendige kontroll med overholdelsen av forskriftene.

§ 2. De myndigheter hvem kontrollen overdras, skal ha adgang til ethvert lager eller oplag av de i § 1 nevnte varer, og til ethvert sted hvor sådanne varer fremstilles eller falholdes. De har rett til å utta prøver til undersøkelse og til å kreve de opplysninger som er nødvendige for kontrollens gjennomførelse.

§ 3. De utgifter som er forbundet med gjennomførelsen av denne lov og de i medhold av loven gitte forskrifter, kan pålegges vedkommende importør, selger eller tilvirker.

§ 4. Overtredelse av denne lov og de i medhold av loven utferdigede forskrifter straffes med bøter.

§ 5. Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter. 21 juni.
Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar
og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted,

Lov om endring i lov av 29 april 1899 om 21 juni.
enerett for staten til befordring av medde- Nr. 2.
lelser ved hjelp av telegraflinjer og lig-
nende anlegg med senere tilleggslover.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 12 juni
1929 sålydende:

I.

Følgende paragrafer i lov av 29 april 1899, jfr. senere
tilleggslover om enerett for staten til befordring av medde-
lelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg, skal
herefter lyde således:

§ 1.

1. Ingen må, uten tillatelse av Kongen eller den han be-
stemmer, og på vilkår som tillatelsen fastsetter:

a) anlegge eller drive stasjoner eller innretninger til av-
sendelse eller mottagelse av meddelelser, toner, tegn,
billeder og lignende ad elektrisk vei.

b) eie eller være i besiddelse av, anlegge eller drive sta-
sjoner, apparater eller innretninger — herunder an-
tenner — til avsendelse eller mottagelse av medde-
lelser, toner, tegn, billeder og lignende ad radioelek-
trisk vei. Den som på lovlig måte er blitt eier eller
besidder av apparat eller innretning som nevnt, skal
dog også efter at meddelt tillatelse er utløpet, ha ad-
gang til å eie eller besidde tingen, såfremt han på
den måte som Kongen bestemmer, gir erklæring om
at han har tatt vekk antenne og satt bort apparatet,
og ikke skal bruke eller holde opstillet apparat før
ny tillatelse er gitt.

2. Bestemmelsene i punkt 1 a ovenfor skal ikke gjelde for:

a) anlegg som en kommune eller privatmann oppretter
til eget bruk, når det hverken direkte eller indirekte
oppbæres nogen godtgjørelse for benyttelsen, og an-

21 juni. legget ikke kan anvendes til formidling av medde-
Nr. 2. lelser m. v. ut over landets grenser;

b) anlegg som jernbanene opretter langs linjene av hensyn til sin egen drift, når de ikke holdes åpne for annen korrespondanse enn jernbanens.

3. Kongen kan utferdige nærmere forskrifter om de her nevnte anleggs utstyr og drift.

4. Uten hinder av bestemmelsen i punkt 1 b skal på Svalbard grunneiere som blir kjent eiendomsberettiget til grunnstykker i henhold til artikkel 6 i Svalbardtraktaten av 9 februar 1920 eller som utleder sin eiendomsrett fra nogen som således er kjent eiendomsberettiget, kunne opsette og benytte til eget bruk apparater for trådløs telegrafering såfremt de bare brukes til i private anliggender å tre i forbindelse med faste eller bevegelige stasjoner, derunder innbefattet stasjoner ombord i skib og luftfartøier.

5. Kongen kan bestemme at innførsel og innenlandsk salg eller utleie av apparater som nevnt i punkt 1 b eller deler av sådanne apparater skal være avhengig av særskilt tillatelse som gis av Kongen eller den han bestemmer.

Nærmere forskrifter om vilkårene for sådan tillatelse gis av Kongen.

Spørsmål om hvad som skal forstås ved «deler av apparater» efter denne lov, avgjøres av Kongen eller den han bestemmer.

§ 6.

1. Dersom nogen overtrer denne lov eller de forskrifter som er utferdiget med hjemmel av denne lov, straffes han med bøter eller med fengsel inntil 6 måneder. Det samme gjelder den som overtrer noget vilkår som er satt for meddelt tillatelse efter denne lov.

Sådanne overtredelser anses som forseelser.

2. Apparater eller deler av apparater som er innført eller som må antas å være bestemt til å selges i strid med bestemmelsene i denne lov eller forskrifter eller vilkår som er gitt med hjemmel i loven, kan inndras.

Det samme gjelder stasjoner, apparater eller innretninger som i § 1, punkt 1 b nevnt som nogen eier eller er i besiddelse av uten tillatelse eller i strid med vilkår for meddelt tillatelse, selv om det ikke er eieren som har begått overtredelsen.

3. Stasjoner, apparater eller innretninger som i punkt 2 nevnt hefter til sikkerhet for avgifter som eieren eller

besidderen skylder i henhold til tillatelse meddelt efter 21 juni. denne lov eller som han skulde ha betalt hvis foreskrevet Nr. 2. tillatelse hadde vært meddelt.

Denne sikkerhetsrett går foran alle andre rettigheter i tingene selv om tingene overdras til ny eier. Tingene kan kreves utlevert uten lovmål og dom, og kan selges til dekning av avgiftene på den måte som bestemmes i forskrifter som Kongen gir.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted,
kst.

Lov om amnesti for lovovertrædelser i an- 21 juni.
ledning av den i 1928 iverksatte streik i Nr. 3.
bygningsfagene og de grafiske fag.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 13 juni 1929 sålydende:

§ 1. Personer som i anledning av den i 1928 iverksatte streik i bygningsfagene og de grafiske fag har gjort sig skyldig i overtrædelse av midlertidig lov om tillegg til lov om arbeidstvister for såvidt angår anvendelse av tvungen voldgift av 5 mai 1927 nr. 2 § 6, jfr. lov om arbeidstvister av 5 mai 1927 nr. 1 § 40 og straffelovens § 140, fritas for straff og alle av straffen flytende følger eller, såfremt straffen alt er fullbyrdet, for de av dommen i øvrig flytende strafferettslige følger.

Den amnesti som omhandles i første ledd, inntreffer ikke såfremt den skyldige samtidig er straffet for overtrædelse av andre lovbestemmelser.

§ 2. Straffesak som er reist utelukkende i anledning av en forgåelse som går inn under § 1, første ledd, bortfaller for såvidt angår spørsmålet om straff eller saksomkostninger til det offentlige. Adgangen til å begjære fornyet behandling ved høiere rett eller gjenoptagelse står åpen på de almindelige betingelser, når den grunnes på at vedkommende er uskyldig i den handling han er straffet for.

§ 3. Saksomkostninger til det offentlige i straffesak som

21 juni. er reist utelukkende i anledning av en forgåelse som går inn
Nr. 3. under § 1, første ledd, bortfaller forsåvidt de ikke alt er betalt.

§ 4. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

HAAKON.

(L. S.)

Joh. Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted,
kst.

21 juni.
Nr. 4.

Lov om forandring i aktielovgivningen.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vittterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 13 juni 1929 sålydende:

I.

Som tillegg til § 24 i lov om aktieselskaper og kommandit-aktieselskaper av 19 juli 1910 og i lov om skipsaktieselskaper 26 juli 1916 skal gjelde:

Med Kongens tillatelse kan forhøielsen foretas uten at bestemmelsene i §§ 25 og 26 kommer til anvendelse og således at de nye aktier uhindret av eldre aktionærs fortrinsrett til tegning bare skal kunne tegnes av selskapets funksjonærer og arbeidere, likesom de heller ikke senere skal kunne overdras til andre enn sådanne. Forhøielsen skal i så fall ikke anmeldes til firmaregistret, og det tegnede beløp skal i alle regnskaper og meddelelser til almenheten betegnes som arbeideraktiekapital.

II.

Som tillegg til § 85 i lov om aktieselskaper og kommandit-aktieselskaper av 19 juli 1910 og i lov om skipsaktieselskaper av 26 juli 1916 skal gjelde:

Bestemmelsene i annet, tredje, fjerde og femte ledd får ikke anvendelse på nedskrivning av den under I omhandlede arbeideraktiekapital.

III.

Bestemmelsene i lov nr. 1 av 28 juli 1921 avsnitt III annet ledd og i lov nr. 1 av 24 mars 1922 avsnitt III får også anvendelse på aktier som herefter utstedes ved utvidelse av aktiekapitalen i selskaper som har utenlandske aktionærer.

IV.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

HAAKON

(L. S.)

Joh Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted,
kst.

Lov om handelsnæring.

21 juni.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Nr. 5.

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 13 juni 1929 sålydende:

Første kapitel.

Innledning.

§ 1. I denne lov forstås ved:

Kommisjonshandel: forhandling, i henhold til oppdrag, ved selvstendig næringsdrivende av varer for fremmed regning, men i eget navn;

Handelsagentur: den virksomhet, som går ut på å innlede eller avslutte varesalg eller å opta bestillinger for fremmed regning og i fremmed navn, når utøveren er selvstendig næringsdrivende og har eget forretningssted;

Handelsreisende: den, som efter oppdrag fra en handlende eller tilvirker under reise fra sted til sted virker for avsetning av varer, som han ikke fører med sig (jfr. dog undtagelsen for visse gjenstander i § 14), ved å opta bestillinger eller ved å slutte salg i oppdragsgiverens navn; den handelsreisende kan være fast ansatt i oppdragsgiverens tjeneste eller selvstendig næringsdrivende, men må ikke ha eget forretningssted;

Byselger: den, som med begrensning til den enkelte næringskommune utøver samme slags virksomhet som den handelsreisende; han kan være fast ansatt i oppdragsgiverens tjeneste eller selvstendig næringsdrivende, men må ikke ha eget forretningssted og må kun opptre på vegne av oppdragsgivere med forretningssted innen hans egen eller innen en tilgrensende næringskommune;

Innvånere av riket: den, som har opholdt sig her i landet uavbrutt i minst 2 år og fremdeles er bosatt her; med innvånere av riket likestilles i denne lov: ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (derunder også kommandittaktieselskaper), når samtlige ansvarlige deltagere, og i kommandittaktieselskaper tillike samtlige medlemmer av tilsynsrådet er innvånere av riket, aktieselskaper og andre selskaper med begrenset ansvar (jfr. § 8, 4. ledd), når samtlige medlemmer av styret er innvånere av riket. Ophold her i landet i utenlandsk myndighets tjeneste medregnes ikke i det tidsrum av minst 2 år, som i dette ledd omhandlet;

Kjøpmannsvarer: varer, til hvis forhandling der kreves næringsbrev på kjøpmannshandel;

Fast utsalgssted: det sted, hvorfra vedkommende næringsdrivende med eller uten avbrytelse driver salgsvirksomhet, som ikke er beregnet på flytning.

21 juni. Under særlige omstendigheter kan vedkommende regjeringsdepartement likeoverfor fysisk person dispensere fra kravet i denne lov om, at vedkommende skal være innvåner av riket, når han efter tidligere å ha opfylt dette krav efter denne lov, på nytt tar fast opphold her i landet.

Kongen bestemmer, hvorvidt og i hvilken utstrekning denne lovs bestemmelser skal komme til anvendelse på statens salg av varer.

Under ekstraordinære forhold kan Kongen bestemme, at nærmere angitte slags varer av alle eller enkelte kommuner kan selges uten hinder av denne lovs forskrifter, og han kan utferdige nærmere regler for denne handel. Dog kommer forskriftene i §§ 8 og 11 alltid til anvendelse, hvor det gjelder kjøpmannshandel. Kommunal kjøpmannshandel kan kun drives i henhold til sådan bestemmelse.

Annet kapitel.

Kjøpmannshandel.

§ 2. Når intet annet fremgår av denne lov, utkreves handelsrett som kjøpmann (næringsbrev på kjøpmannshandel) av den, som for egen regning, selv eller gjennom andre vil drive handel med dertil innkjøpte varer eller kommisjonshandel, handelsagentur, forlagsbokhandel, veksel- eller bankforretning eller handel med verdipapirer.

Under den samme forutsetning utkreves likeledes handelsrett for forbruksforeninger og for enhver annen art av samvirke-lag beregnet på varig å drive sådan virksomhet som omhandlet i første ledd. Undtatt er innkjøpslag hvis virksomhet ikke er av det omfang, at de holder fullt lønnet leder eller forretningsfører, og som vesentlig gjør sine innkjøp på grunnlag av de bestillinger som på forhånd er innkommet fra medlemmene.

Næringsbrev på kjøpmannshandel utkreves ikke til den handelsvirksomhet, som er omhandlet i denne lovs §§ 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 28, 29, 30 og 32.

Bankinnretninger, som er opprettet ved lov eller som er undergitt lovgivningen om aktiebanker, og sparebanker tiltrenger ikke handelsrett.

Uten handelsrett kan hvem som helst gi en kjøpmann varer i kommisjon.

§ 3. Næringsbrev på kjøpmannshandel (handelsbrev) meddeles fullmyndige innvånere av riket efter skriftlig andragende på skjema anordnet av vedkommende regjeringsdepartement.

Andragendet skal være ledsaget av:

1. pålitelig vidnesbyrd om, at ansøkeren efter å ha fylt 17 år i minst 2 år — innenlands eller utenlands — har vært

- 21 juni.
Nr. 5.
- leder, fullmektig, handelsreisende, byselger, handelsbetjent, lagerekspeditor eller kontorist ved nogen av de arter av bedrifter, som er nevnt i § 2, 1. og 2. ledd, eller ved frihandelsforretning som i henhold til § 18 siste ledd er pålagt regnskapsplikt, eller ved en offentlig eller kommunal bedrift av samme slags eller ved industribedrift, håndverksbedrift, aktiebank eller innenlandsk fonds- og aktiemeglerforretning, eller at han i samme tidsrum har vært farmasøit eller ekspeditor ved innenlandsk apotek;
2. vidnesbyrd om bestått avgangsprøve i handelsfag fra skole, som er godkjent dertil av vedkommende regjeringsdepartement.

Istedenfor sådant vidnesbyrd som nevnt under punkt 2 kan godtas:

enten vidnesbyrd om, at søkeren har bestått en av Kongen anordnet prøve, ved hvilken særlig skal godtgjøres fornøden kyndighet i bokholderi og handelsregning, eller næringsbrev på håndverk utstedt før 1 januar 1930.

§ 4. Handelsbrev utferdiges i kjøpstad og ladested av politimesteren eller — efter vedkommende departements bestemmelse — av en annen polititjenestemann, og på landet av lensmannen, mot den godtgjørelse, som sportelloven fastsetter, og innføres i en godkjent bok, som føres efter et av Kongen anordnet skjema. Når et handelsbrev benyttes til utøvelse av næring for nogen annen (person, selskap, korporasjon) i henhold til §§ 5, 7 eller 8, skal anførsel derom skje i denne bok; likeledes skal det anføres deri, når der inntreer forandring i dette forhold. De i de nevnte paragrafer omhandlede påtegninger meddeles uten betaling.

Om handelsbrevets utstedelse sendes straks underretning til kommunens ordfører.

Opsigelse av handelsbrev foregår hos den myndighet, som har utferdiget det. Om skjedd opsigelse skal påtegning påføres handelsbrevet uten betaling.

Utelukket fra å opna handelsbrev er enhver, som ved dom for straffbar gjerning er frakjent statsborgerlige rettigheter eller er i det tilfelle, som grunnlovens § 52 a nevner.

Handelsbrev kan heller ikke meddeles skibsførere, losere, embedsmenn, politiets og tollvesenets tjenestemenn, postmestre, apotekere, offentlig godkjente vrakere, bestyrere av frihavnsanlegg og kontorbetjenter og lagerbetjenter ved sådanne eller personer, som driver auksjonsvirksomhet i henhold til kommunal tillatelse, herunder dog ikke medregnet auksjonsvirksomhet som hovedsakelig omfatter kunst og antikviteter. Det samme gjelder den, som lever i ekteskap med nogen, som innehar en av disse stillinger. Hvis nogen, som allerede har handelsbrev, inntreer

21 juni. i nogen sådan stilling eller i ekteskap med innehaveren av nogen
 Nr. 5. sådan stilling, er dermed handelsbrevet satt ut av kraft. Fritagelse fra forskriftene i dette ledd av paragrafen kan gis av Kongen eller den, han overdrar det til.

§ 5. Handelsbrev kan løses hvor som helst i riket, i eller utenfor bostedskommunen, men ikke i mer enn én kommune på samme tid. Handelsbrev gir rett til handel fra ett fast utsalgssted eller annet forretningssted i den kommune, som det lyder på. Dog har forbruksforeninger og andre samvirkelag, dersom de bare selger til sine egne medlemmer, rett til å ha mer enn ett fast utsalgssted eller forretningssted i næringskommunen, når de i tillegg til det i § 8 omhandlede handelsbrev løser ett handelsbrev for hvert ytterligere utsalgssted. Retten er avhengig av, at hvert enkelt av vedkommende utsalgssteder til enhver tid har sin faste leder, som fyller vilkårene for å få handelsbrev (jfr. §§ 3 og 4). Likeledes har monopolselskaper opprettet i henhold til lov rett til å ha mer enn ett fast utsalgssted eller forretningssted i næringskommunen, når hvert enkelt av disse har en fast leder med handelsbrev i vedkommende kommune. Bestemmelsene i § 8, siste ledd, får tilsvarende anvendelse på sådant handelsbrev.

En kjøpmann kan ha kontor på et annet sted i næringskommunen enn utsalgsstedet; men han må da ikke levere varer fra kontoret. Solgte varer kan leveres fra pakkboder eller andre oplagssteder uansett sammens beliggenhet i eller utenfor næringskommunen. Med de undtagelser, som fremgår av §§ 22 og 24, er det forbudt kjøpmenn å la varer selge ved omførsel eller ombæring samt — utenfor markedstiden eller almindelige vareutstillinger og varemesser (jfr. om adgangen til bestillingsoptagelse og salg under sådanne stevner § 24) — å utstille varer til salgs på offentlige steder.

Når en forretning åpnes eller flyttes innenfor næringskommunen, skal vedkommende skriftlig melde det til politiet og ved flytning tillike opgi grunnen.

§ 6. En kjøpmann kan ikke opnå nytt handelsbrev i nogen annen kommune, før han har opsagt sitt tidligere handelsbrev, og der er gått ett år, siden dette blev utstedt. Fritagelse fra denne forskrift kan gis av Kongen eller den, han overdrar det til.

Hvis ikke særlige omstendigheter, f. eks. vitterlig manglende kyndighet i regnskapsførsel, måtte tale derimot, skal et opsagt handelsbrev, med fornøden påtegning av næringskommunens politimester eller lensmann, gjelde som sikkerhet for, at ansøkeren fyller de vilkår, som er nevnt i § 3.

I intet tilfelle må nytt handelsbrev utstedes til den, som har opsagt sitt tidligere handelsbrev, før han godtgjør å ha betalt forfallede årlig avgift av dette til vedkommende nærings-

kommune i henhold til § 9 og eventuelt forfallede årlig børsavgift i henhold til den derom gjeldende lovgivning. 21. juni.
Nr. 5.

§ 7. En kjøpmanns handelsrett går over på hans enke, om hun ikke selv allerede før har handelsrett. For at hun skal kunne vedbli å utøve den handelsrett, hun således har fått, må hun innen ett år efter mannens død godtgjøre for den myndighet, som er nevnt i § 4:

1) enten ved sådant vidnesbyrd som omhandlet i § 3, punkt 2, at hun har fornøden kyndighet i bokholderi og handelsregning, og tillike at bestemmelsene i § 4 ikke er til hinder for, at hun får handelsbrev,

2) eller at hun driver sin forretning gjennom fullmektig, som har handelsbrev i vedkommende kommune.

Arving over 18 år kan drive forretningen, inntil han blir fullmyndig, når han godtgjør for den myndighet, som er nevnt i § 4, at dette skjer gjennom fullmektig, som har handelsbrev i vedkommende kommune.

Bestemmelsene i § 8, siste ledd, får tilsvarende anvendelse.

§ 8. Handelsrett som kjøpmann har:

Ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (derunder også kommandittaktieselskaper), så lenge enhver deltager, som har rett til å tegne selskapets navn, har handelsbrev i vedkommende kommune;

Aktieselskaper og andre selskaper med begrenset ansvar, så lenge handelsvirksomhetens faste leder (forretningsfører, disponent) har handelsbrev i vedkommende kommune. Er den faste leder ikke medlem av bedriftens styre, må tillike et medlem av styret ha handelsbrev i vedkommende kommune. Det samme gjelder, når der ikke er ansatt særskilt fast leder. For forbruksforeninger og andre samvirkelag gjelder den særregel, at de som sådanne må ha handelsbrev i vedkommende kommune. De kan meddeles sådant og drive kjøpmannshandel, så lenge handelsvirksomhetens faste leder og, hvis denne ikke er medlem av bedriftens styre, tillike et medlem av dette fyller vilkårene for å få handelsbrev (jfr. §§ 3 og 4). Er der ikke ansatt særskilt fast leder, kreves det, at et medlem av styret fyller de nevnte vilkår.

I samtlige foran nevnte tilfelle kreves tillike, at vedkommende korporasjon fyller betingelsene ifølge § 1 for å anses likestillet med «innvånere av riket».

Som selskap med begrenset ansvar regnes i denne lov ethvert selskap med flere enn 20 medlemmer eller med skiftende medlemsantall eller skiftende kapital, selv om dets medlemmer er fullt ansvarlige.

Hvis en kommune driver kjøpmannshandel, må handelsvirksomhetens bestyrer løse handelsbrev innen kommunen.

21 juni.

Nr. 5.

Handelsbrev, der tjener som hjemmel for enkeltmanns, selskaps eller annen korporasjons utøvelse av handelsrett, kan ikke samtidig benyttes til utøvelse av handelsrett på annen måte. Det skal fremlegges til påtegning om forholdet for den myndighet, som er nevnt i § 4, så vel når forholdet inntreffer, som når det opphører. Styret i forbruksforening eller annet samvirkelag, som driver kjøpmannshandel, plikter å sende melding til den samme myndighet, så snart der foregår nogen forandring i de forhold, som betinger bedriftens handelsrett (jfr. 2. ledd) eller rett til å ha flere utsalgssteder (jfr. § 5, 1. ledd), og plikter å godtgjøre, at de krevde betingelser er til stede. Vedkommende medlem av styret, leder, eller utsalgsleder kan, så lenge han i den pågjeldende egenskap er knyttet til bedriften, ikke selv opna handelsbrev; har han allerede på forhånd erhvervet sådant, settes det i dette tidsrum ut av kraft. Innehaver av personlig handelsbrev som nevnt i denne paragraf samt leder og eventuelt det i 2. ledd omhandlede medlem av styret i forbruksforening eller annet samvirkelag, som driver kjøpmannshandel, er ansvarlig for, at vedkommende bedrift overholder denne lovs bestemmelser. Vedkommende regjeringsdepartement kan i sær egne tilfelle dispensere fra bestemmelsen i dette ledds 1ste og 4de punktum.

§ 9. Den, som har handelsbrev, skal betale en årlig avgift til næringskommunen av kr. 25,00 uten fradrag i sine andre skatter. Dette gjelder, selv om handelsbrevet ikke benyttes til drift av nogen forretning, eller dets innehaver er bosatt utenfor næringskommunen, men ikke, så lenge handelsbrevet er satt ut av kraft i henhold til §§ 4 og 8, siste ledd. Avgiften forfaller til betaling innen utgangen av januar måned. Det første år betales avgiften fullt ut, selv om handelsbrevet løses senere i året. Avgiften kan inndrives ved utpantning. Hvis utpantning for forfallen avgift i henhold til denne paragraf eller forfallen årlig avgift til børsen i henhold til den derom gjeldende lovgivning fåfengt er avholdt, og avgiften ikke er betalt innen én måned derefter, er handelsbrevet endelig satt ut av kraft og skal av den myndighet, som har utstedt samme, slettes i den i § 4 omhandlede bok. Innehaveren av det slettede handelsbrev kan ikke opna nytt sådant, forinns den skyldige avgift er erlagt.

§ 10. En kjøpmanns døds- eller konkursbo har rett til å utselge de varer, boet sitter inne med ved dødsfallet eller konkursens åpning, og dødsboet har dessuten rett til i løpet av ett år å selge varer, som er innkjøpt til utfylling.

I tiden fra konkursens åpning og til boet er sluttet eller akkord er stadfestet av skifteretten, må ingen konkursskyldner utøve annen handelsrett som kjøpmann enn handelsagentur. I

samme tidsrum kan hans handelsbrev heller ikke tjene som hjemmel for et selskaps utøvelse av handelsrett. 21 juni.
Nr. 5.

§ 11. Det påhviler enhver kjøpmann å sørge for en ordentlig og fullstendig bokførsel, som skal vise formuesstillingen, forretningens gang og midlenes anvendelse, derunder særskilt hvad forretningen har ydet til innehaveren eller for dennes private regning til andre.

Det anvendte bokholderisystem må være fullt forsvarelig under hensyntagen til forretningens spesielle art og omfang og de opplysninger, som for øvrig skal tilveiebringes i henhold til gjeldende lov.

Der skal i det minste føres følgende bøker:

1. kassabok, for kontante inn- og utbetalinger,
2. dagbok (memorial), for alle andre forretningstilfelle,
3. kontobok (reskontro), som til enhver tid skal vise mellomværende med fordringshavere og skyldnere,
4. den i 6te ledd omhandlede statusbok. I stedet for særskilt kassabok og dagbok kan der, når bokførselen skjer efter rubrikksystemet, føres en kombinert kassa- og dagbok.

Alle bøker skal være innbundet og sidene eller bladene nøiaktig nummerert, før de tas i bruk. Det, som er skrevet i bøkene, må ikke gjøres uleselig. Heller ikke må noget blad rives ut.

Vedkommende regjeringsdepartement skal dog kunne fastsette regler, hvorefter det tillates forretninger av større omfang, som benytter betryggende revisjon, å føre en eller flere av de i forretningen benyttede regnskapsbøker — statusbok og hovedbok (om sådan føres) dog undtatt — på nummererte, løse blader. Ved fastsettelsen av disse regler skal der legges vekt på å sikre, at de til regnskapshold bestemte lølblader benyttes under kontroll, så de ikke kommer bort, og at de senere blir innheftet eller innbundet og opbevart velordnet. Likeledes kan Kongen tillate, at i sådanne forretninger som foran nevnt regnskapsførselen for nærmere angitte bokers vedkommende skjer på løse kort (efter kortsystemet) under iakttagelse av de forskrifter, som han fastsetter.

Når forretningen åpnes, skal der i en særskilt bok (statusbok) innføres en sådan sammenstilling av alle eiendeler og all gjeld, at forretningens formuesstilling (status) klart og korrekt fremgår derav. Med høist ett års mellomrum skal der foretas en nøiaktig og fullstendig avslutning av bøkene og optas en fullstendig status, som innføres i statusboken, hvori også innføres opplysninger om sådanne løpende forpliktelser, som på grunn av sin art ikke er medtatt i status. Den innførte status skal dateres og underskrives av forretningens samtlige ansvarlige deltagere. I kommunale forretninger, aktieselskaper, forbruksforeninger og

21 juni. andre samvirkelag samt i andre selskaper med begrenset ansvar
 Nr. 5. (jfr. § 8, 4. ledd) skal status underskrives av styret.

Ved optagelsen av status skal samtlige eiendeler ansettes til, hvad de på det pågjeldende tidspunkt må anses å være verd. Varebeholdninger må dog ikke verdsettes høiere enn til varenes innkjøpsverdi på den dag, da status optas, med tilbørlig fradrag for ukurante varer. Tvilsomme fordringer ansettes til deres sannsynlige verdi, uerholdelige og foreldede fordringer avskrives. Over varebeholdninger og andre eiendeler, som ikke opføres spesifisert i status, skal der utarbeides særskilt fortegnelse med tilføielse av verdiansettelsene.

Alle regnskapsbøker med tilhørende bilag, deriblandt fortegnelsen over varebeholdninger og andre eiendeler, skal oppbevares i 10 år, efterat de er utskrevet. Det samme gjelder motattede brever, kopier eller gjenparter av avsendte brever og forretningspapirer av enhver art, der kan legitimere bokførselen.

I kommunale kjøpmannsforretninger, aktieselskaper, forbruksforeninger og andre samvirkelag og i andre selskaper med begrenset ansvar er styrets medlemmer ansvarlige for opfyllelsen av de plikter, som denne paragraf foreskriver.

Når politiet finner, at der foreligger en særlig grunn til mistanke om, at noen ikke oppfyller sin plikt til regnskapsførsel i henhold til denne paragraf, kan det kreve en skriftlig erklæring fra forretningens revisor om forholdet. Er revisor ikke ansatt, kan politiet kreve, at vedkommende kjøpmann sørger for den nødvendige skriftlige erklæring fra en utenforstående revisor på grunnlag av en av denne anstillet undersøkelse. Med hensyn til denne undersøkelse påhviler der vedkommende revisor for øvrig taushetsplikt.

Tredje kapitel.

Salg av varer av egen tilvirkning. Håndverkeres utvidede salgsrett.

§ 12. Innvånere av riket har rett til fritt å avsette de varer, som de selv har tilvirket her i riket, dog — når ikke annet uttrykkelig er sagt i denne lov — kun fra fast utsalgssted ved sin bolig i hjemstedskommunen og fra fast utsalgssted der, hvor tilvirkningen er foregått. Enhver, som har håndverksborgerskap eller næringsbrev på håndverk, samt fabrikanter og verkseiere skal dog ha rett til å ha ennu ett fast utsalgssted i by. For håndverkere gjelder dette bare i den by, hvor de driver sitt håndverk. For håndverkere, som selger matvarer, gjelder med hensyn til utsalgssteder særbestemmelsen i § 18, 6. ledd.

Kongen kan for ansvarlige og uansvarlige selskaper dispensere fra kravet i denne paragraf om, at vedkommende selskap

skal fylle betingelsene ifølge § 1 for å anses likestillet med «inn- 21 juni.
vånere av riket», og eventuelt fastsette nærmere betingelser for Nr. 5.
sådan dispensasjon. Dispensasjonen medfører, at vedkommende
selskap for de varer det har tilvirket tillike får de rettigheter
som i denne lovs §§ 14 og 17 er tilstått tilvirkere, som er innvånere
av riket. Likeledes kan Kongen tillate, at arbeidshjem for van-
føre og andre arbeidsanstalter med utelukkende filantropisk for-
mål uhindret av bestemmelsene i denne paragraf selger varer
av egen tilvirkning fra flere utsalgssteder i én eller flere kom-
muner samtidig.

Intet utsalgssted må åpnes i henhold til denne paragraf,
før melding er avgitt derom til politiet.

§ 13. Enhver, som har håndverksborgerskap eller nærings-
brev på håndverk, kan med hjemmel herav også selge varer,
som er tilvirket av andre, når de er av samme slag som de,
han selv tilvirker, eller er ting, som sedvanlig benyttes i forbin-
delse med sådanne varer. Til næringsdrivende i samme fag kan
han enn videre selge redskaper og råemner, som brukes i deres
næringsdrift. Den handelsrett, som efter denne paragraf til-
kommer en håndverker, kan bare utøves, så lenge han kan godt-
gjøre å drive håndverksvirksomhet, og må foregå fra hans faste
utsalgssted eller, hvis han ifølge § 12 har flere utsalgssteder, fra
ett av disse.

Kommunale gass-, elektrisitets- og vannverk kan selge alle
slags ting, som innen vedkommende kommuner brukes ved
gassens, elektrisitetens og vannets utnyttelse.

Fjerde kapitel.

Optagelse av bestillinger.

§ 14. Om retten til å tinge bort varer gjelder følgende
regler:

- a. Borttingning av kjøpmannsvarer er med nedennevnte und-
tagelser forbeholdt innehavere av handelsbrev. Utenfor
næringskommunen skal det bare være dem tillatt å tinge
bort til kjøpmenn og andre næringsdrivende samt til of-
fentlige institusjoner sådanne varer, som disse omsetter
eller bruker som redskaper eller råemner i sin virksomhet.
- b. Innvånere av riket kan tinge bort til hvem som helst fri-
handelsvarer og varer, som de selv har tilvirket her i riket.
- c. Handlende og tilvirkere, som ikke er innvånere av riket,
har rett til å tinge bort til kjøpmenn og andre nærings-
drivende sådanne varer som disse omsetter eller bruker som
redskaper eller råemner i sin virksomhet.

Ved borttingning av varer forståes her så vel optagelse av

21 juni. bestillinger som endelig avsluttelse av handel, når det skjer
Nr. 5. ved personlig besøk hos andre.

Den, som har rett til å tinge bort varer, kan utøve denne rett selv eller gjennom handelsagent, handelsreisende eller byselger. På landet kan retten til å tinge bort varer med hjemmel av punkt a, 2net punktum, og punkt b utøves gjennom en hvilken som helst fullmyndig innvåner av riket, som har fast bopel innen den pågjeldende næringskommune.

Medbragte mønstre og prøver av edelstener, perler, ur og smykkegjenstander av gull, sølv og platina kan den, som tinger bort sådanne varer, selge til næringsdrivende, som omsetter dem i sin virksomhet. Ellers må salg av medbragte mønstre og prøver bare foregå efter de regler, som nedenfor er gitt om salg ved omførsel.

§ 15. Den, som ikke er innvåner av riket, plikter å løse handelspass, dersom han, med eller uten prøver, for egen eller andres regning vil tinge bort varer her i landet.

Handelspasset løses hvor som helst i riket hos politiet (politimesteren), før den reisende begynner sin virksomhet. Det utferdiges for et nærmere angitt tidsrum på minst 30 dager, regnet fra den dag, da passet utstedes. Det betales forskuddsvis med en avgift til statskassen regnet efter to hundre kroner for de første 30 dager og ett hundre kroner for hvert påfølgende tidsrum av 15 dager eller del derav.

På ethvert sted, hvor vedkommende søker å tinge bort varer, skal handelspasset forevises for politiet, som uten godtgjørelse gir det påtegnning herom.

Over de utferdigede handelspass skal der føres fortegnelse i en særskilt bok av den politimyndighet, som har utstedt dem.

Femte kapitel.

Salg ved auksjon.

§ 16. Når intet annet fremgår av denne paragraf, er det enhver tillatt ved auksjon å foreta de salg, som han efter denne lov har rett til uten auksjon. Som auksjonssalg anses det i denne lov også, at varen, efter å ha vært gjenstand for oprop, bud og overbud, senere blir solgt underhånden, men i henhold til auksjonsbetingelsene. Auksjonssalg må ikke finne sted fra lokale, som også benyttes til salg av varer på annen måte. Medmindre vedkommende politimyndighet gir dispensasjon eller noget annet er bestemt ved lov, skal auksjonsstyreren sørge for, at auksjonssalget blir bekjentgjort på forhånd, og at de varer, som aktes solgt, og en fullstendig fortegnelse over disse er til almindelig eftersyn under auksjonen og minst 2 dager forut for denne, hvorom nærmere opplysning skal inntas i bekjent-

gjørelsen. For lett bedervelige varer er det tilstrekkelig, at 21 juni. fortegnelsen er utlagt under auksjonen. Andre varer enn de i Nr. 5. fortegnelsen opførte må ikke selges ved auksjonen.

Kjøpmannsvarer og ubrukte varer, som er tilvirket ved håndverk eller industri, samt levende trær, busker og planter må ikke selges ved auksjon. Under særlige omstendigheter kan dog vedkommende fylkesmann efter andragende gi tillatelse hertil.

Ting, som er gitt til velgjørende eller almennyttige øiemed, kan fritt selges ved auksjon.

Strandede eller havarete varer kan, selv om eieren ikke har handelsrett, selges ved auksjon på det sted, hvor de er ført i land, eller hvor fylkesmannen efter særskilt andragende tillater det.

De varer, som et døds- eller konkursbo har ved dødsfallet eller konkursens åpning, kan uhindret av denne lov selges ved auksjon i næringskommunen og utenfor den på det sted, hvor varene da var.

En kjøpmann eller håndverker, som vil slutte med sin forretning, og som derfor opsier sitt næringsbrev, har samme rett, forsåvidt angår de varer, som han da har. Han skal, når han vil benytte sig av denne sin rett, i betimelig tid før auksjonens avholdelse innlevere til vedkommende politimyndighet en med sin underskrift forsynt fullstendig fortegnelse over varebeholdningen. Denne fortegnelse skal være til almindelig eftersyn. Sådanne auksjoner må være tilendebragt innen 2 måneder efter næringsbrevets opsigelse; under særlige omstendigheter kan dog vedkommende fylkesmann på andragende forlenge denne frist. Disse bestemmelser kommer også til anvendelse på den, som driver håndverk uten håndverksbrev i henhold til den derom gjeldende lovgivning. Istedenfor opsigelsen av næringsbrevet trer i så fall vedkommendes skriftlige erklæring til politiet om, at han opphører med sin håndverksvirksomhet.

Likeledes kan auksjonen brukes i alle tilfelle, hvor nogen har rett til uten særskilt hjemmel å selge ting, som tilhører en annen; enn videre, hvor salg skjer til oppløsning av sameie, eller hvor man selger ting, som en annen har krav på, men undlater å motta.

De forskrifter, som fastsetter, at salg i visse tilfelle skal foregå ved auksjon, forblir i kraft.

Sjette kapitel.

Utførselshandel.

§ 17. Rett til utførsel til fremmede land av innenrikske varer og av utenrikske varer, som har vært omsatt her i riket, tilkommer bare innvånere av riket. Utførselsretten er undergitt følgende nærmere forskrifter:

- 21 juni. a. Uten handelsbrev kan utføres: Frembringelser av jord-,
 Nr. 5. have- og husdyrbruk samt vilt, når vedkommende varer
 ikke har vært gjenstand for hermetisk behandling, ville bær
 og blomster, fersk fisk, is, ertser og sten.
 b. Den, som har salgsrett som tilvirker eller kjøpmann, kan
 utføre de varer, salgsretten omfatter.
 c. Fører av norsk fartøi kan i dette utføre varer, som tilhører
 ham selv.

For at en kjøpmann skal kunne melde kjøpmannsvarer til utførsel utenfor næringskommunen, må han på det fremmede sted la sig innskrive hos politimesteren eller på landet hos lensmannen, som meddeler ham vidnesbyrd om utførselsrett. Dette betales som handelsbrev efter § 4.

Den, som ikke er innvåner av riket, kan ikke melde varer til utførsel som fullmektig for nogen annen.

Denne paragrafs bestemmelser med hensyn til retten til å utføre varer til utlandet finner anvendelse også på utførsel til frihavn og frilager her i riket.

Syvende kapitel.

F r i h a n d e l.

§ 18. Helt fri er for innvånere av riket handelen med frembringelser av have- og jordbruk i naturlig tilstand, ville bær og blomster, ved og trevirke, torv og torvstrø, is, vann, levende og slaktede dyr, ugarvede huder og skinn, kjøttvarer, vilt og fjærfe, fisk og fiskevarer, tillaget mat (hermetikk av alle slags dog undtatt), egg, melk og fløte, natursmør, ost, baker- og konditorvarer.

Fra fast utsalgssted er for de samme handelen fri med safter, syltetøi, marmelader og ekte honning. I smått er for de samme handelen fri med:

- a. Mineralvann, som ikke inneholder gifter, alkoholfri vøterdrikke, salt, petroleum, bensin, smøreolje, kull og koks så vel fra fast utsalgssted som ved omførsel.
- b. Sjokolade, hermetisk melk, fyrstikker, såpe, penner, blekk, brevpapir, konvolutter, blyanter og lakk, når handelen foregår enten fra fast utsalgssted eller ved omførsel på den måte som er omhandlet i § 24, siste ledd, første punktum.

For kommuner er handelen med kull og koks helt fri.

Frihandlere, som vil drive handel fra fast utsalgssted, skal på forhånd gi melding derom til politiet i den kommune, hvor de vil drive sådan handel. Den som vil drive kommisjonshandel med frihandelsvarer, må ha bevilling av politiet. Departementet kan gi nærmere regler for den kontroll som bør føres ved meddelelse av bevilling. Ved avgivelse av melding efter dette ledds

første punktum erlegges en avgift av kr. 5,00 og for bevilling etter 21 juni. annet punktum en avgift en gang for alle av kr. 25,00; disse avgifter tilfaller næringskommunen. Når forretningen flyttes innenfor næringskommunen, skal også dette meldes til politiet, i så fall dog uten erleggelse av foran nevnte avgift. Over de mottatte meldinger i henhold til denne paragrafs 3. og 6. ledd skal politiet føre fortegnelse.

I kjøpstædene kan kommunestyret fastsette ved vedtekt, at handel i smått med kull og koks ikke må drives uten tillatelse av politiet og efter regler, som er gitt i vedtekten eller av politiet. Kommunestyrets beslutning om, at vedtekt skal utferdiges, må være vedtatt med minst $\frac{3}{4}$ flertall.

Varene må ikke av frihandlerne være innført fra utlandet. Denne bestemmelse gjelder dog ikke kommuners handel med kull og koks. Dessuten kan Kongen for grensdistriktene gjøre undtagelser fra denne bestemmelse samt fra bestemmelsen i 1ste ledd om, at frihandel bare må drives av innvånere av riket.

Ved bestemmelsene i denne paragraf er der ikke gjort nogen fravikelse fra forskriftene om begrensningen i antallet av de faste utsalgssteder, som håndverkere har tillatelse til å ha (§ 12), eller om utførselshandelen (§ 17). Dog skal håndverkere, til salg av sådanne matvarer av egen tilvirkning som er frihandelsvarer, kunne ha flere faste utsalgssteder innen næringskommunen enn i § 12 bestemt, når der på forhånd gis melding derom til politiet med angivelse av antall utsalgssteder. Ved sådan melding erlegges ingen avgift.

Skolebøker og andre skolesaker kan lærere på landet selge til vedkommende skoles elever.

Kongen eller den han bemyndiger dertil kan bestemme, at reglene i § 11 også skal komme til anvendelse på frihandlere innen visse grupper eller frihandlere, hvis forretning er av et visst omfang eller av en viss egenart når virksomheten drives fra fast utsalgssted.

Attende kapitel.

Salg ved omførsel.

§ 19. Næringsbrev på omførselshandel meddeles bare fullmyndige innvånere av riket, som godtgjør å ha betalt pliktig skatt til stat og kommune for det sist forløpne skatteår, for hvilket sådan skatt i sin helhet er forfallen. Det bør ikke tilståes nogen, som har overskredet den næringsrett, han før har hatt, eller har gjort sig skyldig i straffbar gjerning, som kan medføre høiere straff enn pengebot, eller som kan mistenkes for å være løsgjenger eller tigger. Under de samme omstendigheter kan den politimyndighet, som har utstedt næringsbrevet, når som helst til-

- 21 juni. bakekalle det, likesom det stedlige politi ved påtegning kan sette
 Nr. 5. det ut av kraft innenfor sitt embedsområde.

Næringsbrevet skal lyde på vedkommendes navn og gjelder for kalenderåret. Det utferdiges av politiet på vedkommendes hjemsted (politimesteren i kjøpstad og ladested og lensmannen på landet) overensstemmende med et av vedkommende regjeringsdepartement fastsatt skjema og innføres av den utstedende myndighet i en særskilt bok. For utstedelsen tilkommer der vedkommende tjenestemann kr. 2,00 av den handlende. Denne skal alltid føre næringsbrevet med sig og forevise det, når det kreves. I hver kommune, hvor vedkommende vil drive omførselshandel, skal han først melde sig for stedets politi, opgi hvilke varer han vil handle med, og fremvise sitt næringsbrev, som av politiet uten betaling skal forsynes med påtegning om forevisningen.

Den, som har næringsbrev på omførselshandel, kan overalt i riket selge følgende varer ved omførsel:

- a) Sten, sand, mursten, kalk og annet lignende bygningsvirke, grovt stentøi, fiskeredskaper samt deler av og materialer til sådanne, båter, båttilbehør og forarbeidede tønnebånd av tre.
- b) Varer, som omførselshandleren kan godtgjøre er frembragt ved innenlandsk landbruk eller fiske.

Omførselshandel efter denne paragraf og §§ 21 og 22 må ikke drives samtidig fra mer enn ett utsalgssted. Omførselshandel efter denne paragraf og § 21 må heller ikke drives fra samme utsalgssted lenger enn 2 måneder i ett trekk eller i samme kalenderår mer enn 4 måneder i alt. Denne innskrenkning finner ikke anvendelse på salg fra salgshaller, torv eller brygge.

Utenfor de tilfelle, som er nevnt i nærværende paragraf samt i §§ 18, 20, 21, 22, 24, 25, 28, 29 og 30, er salg av varer ved omførsel forbudt.

Til omførselshandel regnes i denne lov også salg fra salgshaller, torv, gate, brygge eller andre offentlige steder, jernbanevogn, vogn, fartøi eller båt, midlertidig herberge, kiosker, automater, boder og telter, som er midlertidige opført eller kan flyttes, eller fra annet midlertidig oplag eller utsalgssted, som selgeren bare bruker til enkelte tider av året, når dette i henhold til bestemmelsene i § 1 ikke blir å anse som fast utsalgssted.

§ 20. Utenrikske varer, som er innført her til riket, kan hvem som helst fra den jernbanevogn, det fartøi eller den båt, som varen er innført i, selge til rikets kjøpmenn og til andre næringsdrivende innen riket, som omsetter eller bruker sådanne varer i sin virksomhet.

§ 21. Varer, som er tilvirket ved innenlandsk husflid eller hjemmeindustri — dog ikke ferdige klær og skotøi —, kan inn-

vånere av riket efter skriftlig tillatelse av politiet selge ved omførsel innen tilvirkerens hjemstedskommune og de umiddelbart tilgrensende kommuner, når omførselshandleren for vedkommende politimyndighet godtgjør selv å være tilvirkeren eller å ha kjøpt varen direkte av denne. Tillatelsen utstedes for kalenderåret og for det enkelte politidistrikt eller deler derav. Den må alltid føres med og forevises, når det kreves. Den kan når som helst tilbakekalles, dersom politiet finner grunn til det.

21 juni.
Nr. 5.

Ønskes omførselshandel i henhold til denne paragrafs første ledd drevet utenfor de foran nevnte kommuner, kreves der næringsbrev av samme art som foreskrevet i § 19, men lydende på den her omhandlede handel.

Salg ved omførsel i henhold til nærværende paragraf av varer tilvirket ved innenlandsk husflid eller hjemmeindustri kan for fiskeridistriktenes vedkommende også omfatte ferdige klær og skotøi, når politiet på salgsstedet ved påtegning på omførselshandlerens polititillatelse eller næringsbrev gir sitt samtykke dertil. Sådant samtykke kan når som helst tilbakekalles, dersom politiet finner grunn til det.

Ubrukte trykte bøker kan innvånere av riket hvor som helst her i landet selge ved omførsel efter skriftlig tillatelse av politiet. Om tillatelsens utstedelse, forevisning og tilbakekallelse gjelder, hvad foran i 1ste ledd er bestemt.

§ 22. Efter forslag av vedkommende fylkesting kan Kongen bestemme at næringsbrev i henhold til § 19 i landdistriktene i Nordland, Troms og Finnmark fylker skal gi rett til salg ved omførsel av alle de varer som det ifølge denne lov er tillatt kjøpmenn å selge fra fast utsalgssted (jfr. dog § 23). Salget kan alene foregå innenfor den del av de nevnte fylker som er underkastet fiskeriopsynet, og kun for den tid opsynet varer. Dog kan fylkesmannen under plutselig opstående større annet fiske også gi tillatelse til omførselshandel for begrenset tid innenfor et nærmere betegnet område, dersom dette under særlige forhold måtte finnes påkrevd.

Samme rett til salg ved omførsel på disse steder tilkommer da også rikets kjøpmenn, når de løser sådant næringsbrev som foran omhandlet.

Den, som vil benytte sig av denne rett, skal i hvert fylke, hvor denne utvidede omførselshandel aktes drevet, uten fradrag i sine andre skatter for kalenderåret betale en avgift til fylkeskassen av ikke under kr. 25,00 og ikke over kr. 200,00, efter fylkestingets avgjørelse. Avgiften kan innenfor disse grenser fastsettes til forskjellige beløp efter handelens art, utøverens hjemsted i eller utenfor fylket eller andre lignende omstendigheter. Den må være innbetalt til nærmeste lensmann i vedkommende fylke og påtegning derom påført næringsbrevet, før han-

21 juni. delen kan begynne. For dette tilkommer der lensmannen kr. 2,00
 Nr. 5. av den næringsdrivende.

Utvidet omførselshandel efter denne paragraf må ikke drives fra samme utsalgssted lenger enn 4 måneder i ett trekk eller i samme kalenderår mer enn 6 måneder i alt.

§ 23. Platina-, gull- og sølvsaker, smykker, edelstener, perler, ur, spillekort og lægemidler må ikke selges ved omførsel (jfr. dog § 14, siste ledd).

Sådanne varer må heller ikke opsettes som premier ved salg eller borttingning av andre varer.

Niende kapitel.

Markedshandel. Salg på utstillinger.

Torvhandel.

§ 24. Ved offentlig marked forstås i denne lov et handelsstevne — periodisk tilbakevendende eller ikke — som anordnes av Kongen for omsetning av varer i sin almindelighet, eller av bestemte varesorter eller kveg og hester.

Den salgsrett, som tilkommer nogen efter denne lov, kan også utøves på ethvert offentlig marked, når det gjelder ting, som det er tillatt å selge på markedet.

De nærmere regler om markedshandel og om avgift for den fastsettes ved kommunal vedtekt.

Den rett til salg eller til borttingning av varer, som tilkommer nogen efter denne lov, kan på vareutstillinger og varemesser utøves i den utstrekning, som vedkommende regjeringsdepartement bestemmer.

Vedkommende kommunestyre kan fastsette vedtekter og avgifter for salg fra salgshaller, torv, gater, brygger og andre offentlige steder samt fra portrum. Vedtektene kan bl. a. bestemme, at produsenter (de som selger frembringelser av eget gårds- eller havebruk, egen jakt, eget fiske eller egen husflid eller som selger ville urter, bær og blomster) skal anvises plass adskilt fra opkjøpere, at visse av disse steder enten i sin almindelighet eller til nærmere fastsatte tider skal avgi plass kun for produsenter, og at produsentene skal ha fortrinsrett ved fordelingen, hvor der på grunn av arealets utilstrekkelighet må konkurreres om plassene. Likeledes kan det bestemmes, at produsentene skal være helt fritatt for den pålagte avgift, eller at denne for dem skal være lavere enn for opkjøpere. Enn videre kan vedtektene bestemme, i hvilken utstrekning barn under 16 år skal kunne drive salg eller bistå ved salg som her omhandlet. Innenfor de grenser, som vedtektene optrekker, kommer for salg fra sådanne steder de i §§ 18, 19, 20, 21 og 25 opstilte regler

til anvendelse. Overtredelse av disse vedtekter eller av de pålegg, som med hjemmel i samme blir gitt av vedkommende myndighet, straffes efter § 33 som overtredelse av lovens regler om omførselshandel. 21 juni. Nr. 5.

Tiende kapitel.

B a g a t e l l s a l g.

§ 25. Når det ikke strider mot kommunal vedtekt, kan politiet gi tillatelse til ved omførsel (jfr. § 19, siste ledd) innen vedkommende kommune å selge blad, tidsskrifter, bilder, festtegn, ubrukte frimerker, brevkort, prospektkort og andre småting og til ved enkelt leilighet i velgjørende eller almennyttig øiemed å selge ting, som er innkjøpt dertil. Tillatelsen kan for salg fra utsalgsbod eller kiosk tillike gjelde reiselektyre. Tillatelsen kan enten være almindelig eller gjelde for enkeltmann. Den i dette ledd omhandlede handel skal være underkastet de regler, som er gitt derom i vedtekt eller av politiet.

Uten hinder av kommunal vedtekt kan slikt salg tillates av jernbanestyret på statsbanenes stasjoner i tiden omkring togenes ankomst og avgang, og av poststyret på postskibene. Jernbanestyret kan i forbindelse med sådant salg på samme måte tillate salg av tobakkvarer i smått — dog ikke fra automat — på statsbanenes stasjoner. Dog skal der da for ethvert sådant utsalg erlegges til vedkommende næringskommune den i § 9 omhandlede avgift, likesom kommunal vedtekt i henhold til lovgivningen om beskyttelse av barn mot bruk av tobakk kommer til anvendelse.

På samme betingelser kan Kongen tillate sådant salg som i foregående ledd omhandlet på kommunale eller private jernbane- eller sporveisstasjoner.

Hoteller og bevertningssteder kan uten særskilt tillatelse selge til sine gjester, til bruk på stedet, tobakkvarer og andre småartikler, som sedvanlig inngår under deres serveringsvirksomhet.

Kongen kan tillate, at der innen militært område ved befestningsanlegg og øvelsesplasser samt ombord på norsk krigsfartøy under kommando innrettes utsalg, hvorfra besetningen kan få kjøpt tobakkvarer og spiselige ting — derunder hermetikk — samt bruks- og beklædningsgjenstander, og kan utferdige nærmere regler for dette salg.

Ellevte kapitel.

H a n d e l m e d a p o t e k v a r e r o g g i f t e r.

§ 26. Gifter og apotekvarer må, når ikke annet uttrykkelig er fastsatt i denne lov, bare selges fra rikets apotek. Dog kan

- 21 juni. lægemidler og andre ting, som brukes i sykepleien, også selges
Nr. 5. av læger og dyrlæger overensstemmende med, hvad derom er
eller måtte bli bestemt ved særskilt lov.

Det tilkommer Kongen å fastsette, hvad som skal regnes for gifter og apotekvarer, og i hvilken utstrekning dette skal gjelde for hver enkelt vare. Forslag derom skal forut være avgitt av et utvalg, som opnevnes av Kongen, og som skal sammensettes av 2 apotekere og 3 andre medlemmer, hvorav 2 tilhørende næringsdrivende innen handel og industri. De forskrifter, som således blir fastsatt, skal på samme måte undergis nytt gjennemsyn hvert 10de år. Utvalgets forslag skal kunnjøres minst 3 måneder, før Kongen fattar sin avgjørelse.

På samme måte skal det fastsettes, hvad som skal regnes til den klasse av gifter, som er nevnt i § 27 a, og hvilke ting skal kunne selges både av apotekere og av kjøpmenn.

Kongen eller den, han overdrar det til, kan gjøre sådanne endringer i de utferdigede forskrifter, som i tiden mellom hvert gjennemsyn viser sig nødvendige, og tillike avgjøre, om nye ting, som efter siste gjennemsyn er kommet i handelen, skal komme inn under apotekeres salgsrett eller enehandel.

Når det efter denne paragraf fastsettes, hvad som skal komme inn under apotekeres enehandel, skal det has for øie, at der ikke blir gjort større innskrenkninger i handelen med stoffer, som brukes til kunst, husflid og industri, enn hvad sundhetskensyn krever.

Denne paragraf skal ikke være til hinder for, at der fra apotek selges også andre ting enn de, som her er nevnt, når de brukes i sundhets- eller sykepleie.

§ 27. For salg av apotekvarer og gifter utenfor apotek skal gjelde følgende forskrifter:

- a) Med politiets tillatelse kan kjøpmenn selge gifter, som ikke er særlig farlige, og som i større utstrekning har teknisk anvendelse.
- b) Med vedkommende departements tillatelse kan gifter og apotekvarer selges av kjøpmenn som har de egenskaper som kreves for å bli apoteker, eller som på annen vis har godtgjort at de har den nødvendige utdannelse og varekunnskap. Tillatelsen kan begrenses til bare å omfatte enkelte stoffer eller enkelte grupper av gifter og apotekvarer.
- c) Med vedkommende departements tillatelse kan bestyrere av landbruksøkonomiske sammenslutninger (fruktsalgslag, have- eller landbruksselskapers fellesforretninger eller lignende selskaper) innføre til bruk for sammenslutningen selv, og hvis denne har salgsrett i henhold til denne lov, for sammenslutningens regning innføre og selge til bruk for dens medlemmer nærmere bestemte gifter til å bekjempe plante-

sykdommer og skadeinnsjekter i have- og landbruk, samt 21 juni.
såvarer som er beiset med sådanne gifter. Departementet Nr. 5.
kan likeledes gi større spesialforretninger for omsetning av
såvarer tillatelse til å innføre og i den utstrekning, hvori
de har salgsrett i henhold til denne lov, selge til forbrukere
såvarer som er beiset med de nevnte gifter.

Det salg, som er nevnt i denne paragraf under litr. a og b
kan bare foregå til andre kjøpmenn, som har rett til å selge
vedkommende ting, og til apotekere, fabrikanter eller andre
industridrivende, som bruker dem i sin virksomhet, og til be-
styrelser av offentlige laboratorier og videnskapelige innretninger,
som ikke er sykehus eller pleiehjem. Tilvirkere av gifter og
apotekvarer kan bare selge sine varer til de kjøpmenn og for-
brukere, som er nevnt i denne paragraf.

Det salg, som er nevnt i denne paragraf, skal foregå efter
faste regler for sådanne varers opbevaring, forsendelse og av-
hendelse og for tilsynet dermed. Disse regler utferdiges av Kon-
gen eller den, han overdrar det til.

Tolvte kapitel.

Antikvar- og skraphandel.

§ 28. Den, som vil drive opkjøp i salgsoiemed av brukte
eller kasserte ting (derunder brukte kunstgjenstander og anti-
kviteter), eller som i salgsoiemed vil tilbytte sig sådanne ting,
må ha tillatelse dertil fra politiet på vedkommende sted. Driver
han sin virksomhet i mere enn én kommune, må han ha tillatelse
dertil fra politiet så vel der, hvor han kjøper, som der, hvor han
selger. Sådant tillatelse kan kun meddeles fullmyndige innvånere
av riket. Avgift av sådan næring og forskrifter for dens utøvelse,
hvilke bl. a. kan inneholde krav på sikkerhetsstillelse, kan fast-
settes ved kommunal vedtekt. Kongen kan utferdige forskrifter
for næringens utøvelse, hvilke da blir gjeldende for det hele
land.

Enn videre kan Kongen bestemme, at den, som til anven-
delse i egen bedrift kjøper eller tilbytter sig brukte eller kasserte
ting, hver gang skal gjøre anførsel derom i en særskilt bok
med tilføielse av nærmere angitte opplysninger og avgi melding
derom til politiet innen en nærmere fastsatt frist.

Bestemmelsene i denne paragrafs 1. ledd kommer også til
anvendelse på den, der som selvstendig medlemmann formidler
omsetning av de deri omhandlede ting. Dog kan den, som i
henhold til den derom gjeldende lovgivning har tillatelse fra
formannskapet på vedkommende sted til å drive auksjonsvirk-
somhet, foreta sådan formidling ved auksjonssalg uten å ha er-
hvervet politiets tillatelse.

21 juni.

Nr. 5.

*Trettende kapitel.***Særskilte forskrifter for de nordlige landsdeler.**

§ 29. Følgende særskilte forskrifter skal gjelde i Nordland, Troms og Finnmark fylker:

- a) Salgsrett etter § 20 tilkommer bare innvånere av riket.
- b) Kongen kan uhindret av § 17 bestemme, at representanter for De Socialistiske Sovjetrepublikkers Forbunds statsinstitusjoner, kooperative institusjoner og blandede selskaper på de vilkår, som han fastsetter, inntil videre skal ha rett til i tiden fra 1 mai til 30 september i eget navn å utføre til Forbundet saltet og tørret fisk (saltfisk, klippfisk og tørrfisk), som er kjøpt i tilberedt stand.
- c) Kongen kan bestemme, at førere av russiske fartøier fra egnene om Hvitehavet og Nordishavet inntil videre skal ha rett til i tiden fra 15 juni til 30 september i ett eller flere distrikter i Troms og Finnmark fylker og i Vesterålens og Lofotens distrikter av Nordland fylke av alle og enhver, for egen eller andres regning, å kjøpe eller mot vederlag i nærmere angitte varer å tilbytte sig og selv opgi til utførsel rå og saltet fisk. Likeledes kan Kongen bestemme, at representanter for institusjoner og selskaper som nevnt foran under punkt b på de vilkår, som han fastsetter, inntil videre skal ha samme rett; dog må i så fall disses byttehandel og tilberedning av fisken bare finne sted ombord på fartøi fra Forbundet eller ombord på norsk fartøi, som er særlig leiet i det øiemed.

§ 30. Kongen kan bestemme, at svenske og finske undersåtter fra grenseegnene og russiske undersåtter fra egnene om Hvitehavet og Nordishavet inntil videre skal ha rett til på offentlige markeder i Troms og Finnmark fylker å selge til alle og enhver disse egenes frembringelser av de almindelige landbonæringer, jakt og husflid.

Likeledes kan Kongen bestemme, at salgsrett i henhold til denne paragraf i et nærmere angitt tidsrum skal kunne utøves også utenom de offentlige markeder i ett eller flere distrikter i Troms og Finnmark fylker.

§ 31. Når nogen innen Finnmark fylke løser handelsbrev på landet skal han, foruten den godtgjørelse, som er fastsatt i sportelloven, betalte en avgift av kr. 40,00 til Finnmark brennevinsavgiftskasse.

Fjortende kapitel.

21 juni.

Nr. 5.

Forskjellige forskrifter.

§ 32. Enhver kan underhånden eller ved auksjon selge eller utføre fra riket nye eller gamle ting, som han kan godtgjøre å ha fått eller kjøpt til eget bruk. På samme måte kan offentlige myndigheter selge inndradde varer eller hittegoods.

§ 33. Overtredelse av bestemmelsene i § 11 eller av forskrifter utferdiget i henhold dertil straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år. Dette gjelder også, når overtredelsen er skjedd av uaktsomhet.

Den, som overtreder nogen av lovens øvrige bestemmelser eller forskrifter utferdiget med hjemmel i samme, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, men hvis overtredelsen er skjedd av uaktsomhet, med bøter.

Bestemmelsene i 1ste og 2net ledd gjelder, forsåvidt ingen strengere straffebestemmelse får anvendelse på forholdet. Med straffen kan forbindes fradømmelse for en nærmere angitt tid av inntil 5 år av retten til å drive én eller flere nærmere angitte næringer etter denne lov. Vedkommendes utbytte av en i strid med loven stedfunnen omsetning kan inndras i statskassen overensstemmende med straffelovens § 36. Gjelder overtredelsen nogen av lovens bestemmelser om omførselshandel eller forskrifter utferdiget med hjemmel i disse bestemmelser, kan inndragningen omfatte endel av og i gjentagelsestilfelle hele den varebeholdning, som vedkommende fører med sig.

Når omstendighetene måtte tilsi det, kan det kreves i forelegg av pengebot for overtredelse av nogen av lovens forskrifter om omførselshandel, at vedkommende straks sier fra, om han vedtar forelegget. Likeledes kan det fastsettes i forelegget, at siktede hos politiet skal nedlegge eller stille sikkerhet for den sum, boten lyder på, hvis han ikke straks vedtar forelegget. Siktede kan pågripes og settes i varetektfsengsel, dersom han ikke oppfyller disse vilkår.

Blir nogen dømt for ulovlig å ha utøvet handelsnæring, som er pålagt særskilt avgift, skal avgiften betales for den tid, han har utøvet næringen.

§ 34. De særlige forskrifter, som til enhver tid er fastsatt for salg av gull- og sølvarbeider, spillekort, margarin, almindelige måle- og vektredskaper, lotterisedler, ildsfarlige ting, almanakker, kalendre, fortidslevninger og andre varer og ting, skal gjelde ved siden av forskriftene i denne lov. For salg av brennevin, øl, fruktvin og mjød gjelder av denne lovs bestemmelser bare § 15 og — med de forandringer, som allerede er eller senere blir fastsatt ved annen lov eller med hjemmel i sådan — § 14, mens lovens øvrige bestemmelser kun kommer til anvendelse

21 juni. i den utstrekning, hvori dette uttrykkelig er eller blir fastsatt
Nr. 5. på foran nevnte måte.

For utøvelse av handelsnæring innen frihavnsområder, som ved lov blir opprettet innen riket, kan Kongen utferdige spesielle forskrifter, for såvidt sådanne ikke er fastsatt ved særskilt lov.

§ 35. Den, som utøvet handelsrett med hjemmel av handelsborgerskap, handelsbrev eller landhandlerbevilling den 1 juli 1908, skal fremdeles ha rett til å drive handelsnæring som kjøpmann efter denne lov og skal i alle måter være likestillet med en sådan. Dette gjelder også den, som utøver handelsrett med hjemmel av fast stasjonshold på landet, så lenge den overenskomst om stasjonsholdet står ved makt, som han hadde den 1 juli 1908.

Den handelsrett, som efter § 2 i lov av 22 juni 1863 om forandring i lovgivningen om handelen i Finmarken, blev utøvet på flere steder samtidig den 1 juli 1908, kan innehaveren fremdeles utøve. Den går over på hans enke og mindreårige livsarvinger og kan fornyes av hans myndige livsarvinger, når forskriftene i denne lovs § 7 iakttas. For enken og arvingene bortfaller dog denne rett til å drive handel på flere steder 50 år efter 1 juli 1908. Den årlige avgift, som innehavere av handelsbrev skal svare efter § 9, betales av hver handelsrett, som vedkommende utøver.

§ 36. Enhver, som efter 1 juli 1908 har løst, eller som heretter løser handelsbrev, skal finne sig i, at de rettigheter og plikter, som han har eller får efter denne lov, blir endret ved ny lov.

§ 37. De forskrifter, som trenges til denne lovs gjennomførelse, gis av Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

Forskrifter, som fastsettes ved kommunal vedtekt efter denne lov, må ha vedkommende regjeringsdepartementets stadfestelse.

Femtende kapitel.

Slutnings- og overgangsbestemmelser.

§ 38. Med den nedenfor angitte undtagelse trer denne lov i kraft den 1 januar 1930. Fra samme tid opheves med den nedennevnte undtagelse den nugjeldende lov om handelsnæring av 16 juli 1907 med forandringer av 18 juli 1913 og 4 mars 1926 og § 9 i lov om handelen i Finmarken av 13 september 1830, samt lov av 17 august 1915 om adgang for stat og kommune til å drive handel med visse slags varer.

Bestemmelsen i den nugjeldende handelslovs § 2, 3dje alternativ, opheves straks. Dog skal der inntil nærværende lovs ikrafttreden være adgang til å erhverve handelsbrev også efter dette alternativ for dem, som ved nærværende lovs utferdigelse:

enten: er opgitt for vedkommende myndighet som det i den 21 juni.
nugjeldende handelslovs § 8, 2net ledd, omhandlede Nr. 5.
medlem av styret i aktieselskap eller selskap med
begrenset ansvar, som da har handelsrett,
eller: bevislig da er forretningsfører eller disponent i så-
dant selskap,
eller: bevislig da i egenskap av fullmektig driver kjøpmanns-
handel for nogen kjøpmannsenke eller arving over-
ensstemmende med den nugjeldende handelslovs § 7,
på betingelse av, at der ved handelsbrevets løsning samtidig
blir gjort påtegning på samme overensstemmende med nær-
værende lovs § 8, siste ledd, om, at det skal tjene som hjemmel
for vedkommende selskaps, kjøpmannsenkes eller arvings han-
delsrett. I disse tilfelle skjer handelsbrevets utferdigelse mot
en godtgjørelse av kr. 5,00, som tilfaller vedkommende tjeneste-
mann, og uten erleggelse av borgerskapsavgift til børsen i hen-
hold til den gjeldende børslovgivning.

Forbruksforeninger og andre samvirkelag, som ved nær-
værende lovs ikrafttreden driver kjøpmannshandel med forret-
ningsfører eller disponent og eventuelt medlem av styret, som
fyller vilkårene i § 2, jfr. § 4 i lov om handelsnæring av 16 juli
1907, skal kunne fortsette dermed, når de sørger for ved forekom-
mende avgang i nogen av disse stillinger og eventuelt i nogen
av filialbestyrerstillingene å få den fratredende erstattet med en
person, som fyller vilkårene for å få handelsbrev efter nær-
værende lov.

Ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (derunder også
kommandittaktieselskaper), aktieselskaper og andre selskaper
med begrenset ansvar, som ved nærværende lovs utferdigelse
her i riket driver nogen virksomhet, som i denne lov er forbe-
holdt innvånere av riket, skal kunne fortsette dermed efter
nærværende lovs ikrafttreden, selv om de ikke, overensstem-
mende med nærværende lovs § 1, fyldestgjør betingelsene for
å kunne anses likestilt med innvånere av riket, når de sørger
for å innrette sig efter disse betingelser ved hvert valg til styre
eller tilsynsråd eller ved optagelse av nye ansvarlige deltagere,
som finner sted efter nærværende lovs utferdigelse.

Frihandlere, som den 1 januar 1930 allerede driver handel
fra fast utsalgssted, skal avgi sådan melding som omhandlet
i § 18, 3dje ledd, innen utgangen av januar 1930, hvis de vil fort-
sette med sin forretning. Denne melding skjer uten erleggelse
av den i § 18, 3dje ledd omhandlede avgift.

Den, som ved denne lovs ikrafttreden driver kommisjons-
handel med frihandelsvarer og som innen 1 januar 1930 har
innsendt ansøknin om bevilling i henhold til § 18, 3dje ledd, kan

21 juni. fortsette kommisjonsvirksomheten uten bevilling inntil politiet
 Nr. 5. har sendt ham underretning om avgjørelsen av hans ansøking.

Bestemmelsene i denne lovs § 24, siste ledd, avløser de i lov av 26 mai 1866, inneholdende adskillige bestemmelser om politivesenet i Kristiania, med tilleggslover gitte bestemmelser om salg fra torv, gate og andre offentlige steder eller hjemmel til å istandbringe bestemmelser om sådant salg. De bestemmelser om sådant salg, som ved denne lovs ikrafttreden inneholdes i gjeldende politivedtekter, skal vedbli å gjelde, inntil de uttrykkelig opheves eller avløses av vedtektsbestemmelser i henhold til denne lovs § 24, siste ledd; dog opheves de fra denne lovs ikrafttreden, forsåvidt de står i strid med bestemmelsene i denne lov.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

HAAKON

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted,
kst.

21 juni.
Nr. 6.

Lov om fangst av bardehval.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juni 1929 sålydende:

§ 1. Bestemmelsene i denne lov gjelder fangst av bardehval — vågehval undtatt — drevet av norsk statsborger eller norsk selskap.

Norsk rederi som utleier — innenlands eller utenlands — kokeriskib til hvalfangst, er ansvarlig for at fangsten ikke drives i strid med denne lov.

§ 2. Enhver som akter å drive sådan fangst eller å utleie kokeriskib til sådan fangst, skal anmelde dette til vedkommende regjeringsdepartement. Anmeldelsen skal inneholde de opplysninger som departementet bestemmer.

§ 3. Det er forbudt å fange

- a. Retthvaler (glathvaler eller sletthvaler (Balaenidae)).
- b. Hunhval som følges av unge.
- c. Hvalunge som følger moren.

§ 4. Kongen kan forby fangst av hval i tropiske og subtropiske farvann innen nærmere fastsatte grenser.

§ 5. Kongen kan fastsette nærmere forskrifter om den i § 1 nevnte fangst og om tilvirkningen og kontrollen. Når sådanne forskrifter utferdiges, skal herunder inngå bestem-

melser om at der av enhver hvalskrott som aktes anvendt til fremstilling av olje, minst skal utkokes alt spekk, hodet og tungen samt halepartiet frem til endetarmens ytre åpning (anus). 21 juni.
Nr. 6.

Det påhviler den som er ansvarlig for driften (bestyreren) å søke gjennomført den mest mulig effektive utnyttelse av samtlige innbragte hvalskrotter.

§ 6. Kongen kan fastsette forskrifter om telegraf- og telefonforbindelse mellem fangstskib og kokeriskib eller landstasjon.

§ 7. Skytter og mannskap på hvalbåter må ikke forhyres således at godtgjørelsen for deres fangstvirksomhet utelukkende er avhengig av antallet av skutte hval.

§ 8. Kongen kan bestemme at der av all fangst som inngår under denne lov, skal erlegges en avgift av 20 øre pr. fat (à 170 kg.) produsert olje. Avgiften skal i så fall efter Kongens nærmere bestemmelse anvendes til videnskapelig forskning av interesse for norsk hvalfangst og til dekning av utgiftene ved kontrollen med denne lovs overholdelse. Avgiften betales til vedkommende regjeringsdepartement efter dette departements nærmere bestemmelse.

Kongen kan i særlige tilfelle eftergi avgiften.

§ 9. Kongen kan utferdige nærmere regler for kontrollen med overholdelsen av denne lov og herunder pålegge de i § 1 nevnte firmaer og selskaper samt de i samme paragraf nevnte kokeriskibers rederier å la vedkommende kokeriskib medta offentlig kontrollør.

§ 10. Overtredelse av denne lov, eller av bestemmelser utferdiget i kraft av loven, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder. Det samme gjelder medvirkning.

Ulovlig gjort fangst eller dens verdi kan inndras til fordel for statskassen. Inndragning kan også skje hos den på hvis vegne den skyldige har handlet.

§ 11. Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted,
kst.

21 juni. **Lov om avlivning av husdyr og tamren.**
Nr. 7.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juni 1929 sålydende:

§ 1. Ved slaktning av husdyr og tamren skal dyret bedøves umiddelbart før blodtapningen. Uten forutgående bedøvning kan dog fjærfe og kaniner avlives ved at hodet ved raskt hugg skilles fra kroppen.

Vedkommende departement kan utferdige nærmere bestemmelser om den måte hvorpå bedøvning skal finne sted.

§ 2. Avlivningen skal utføres av voksen, deri så vidt mulig kyndig person. Under avlivningen må så vidt mulig andre husdyr og barn under 14 år ikke være til stede.

Dyret skal ikke flåes, skolles eller ribbes før man har forvisset seg om at døden er inntrådt.

§ 3. Avlivning som nødvendigvis må iverksettes uten opphold på grunn av ulykkestilfelle eller sykdom (nødslaktning), skal kunne foretas på den efter omstendighetene hensiktsmessigste måte, dog så vidt mulig under iakttagelse av foranstående regler.

§ 4. Kongen eller den han dertil bemyndiger, kan gi almindelige regler for avlivning av hund, katt, sølvrev og andre pelsdyr, som holdes i fangenskap.

§ 5. Overtredelse av denne lov eller av bestemmelser som er utferdiget i medhold av den, straffes med bøter.

§ 6. Nærværende lov trer i kraft 1 januar 1930.

Forsåvidt slaktning av tamren angår, kan dog Kongen bestemme at loven i de første 3 år efter dens ikrafttreden ikke gjøres gjeldende for visse deler av riket.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted,
kst.

Lov om verneplikt og utskrivning.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning, av 18 juni 1929 sålydende:

21 juni.

Nr. 8.

1. kapitel.

Om den væbnede makts inndeling og opbud.

§ 1. Den væbnede makt inndeles i hæren og marinen.

Hæren består av 2 opbud: Linje og landvern.

Marinen består av 1 opbud.

§ 2. Linjens bestemmelse er å tjene til forsvar av landets interesser, hvor som helst det kreves.

Landvernet har samme bestemmelse som linjen, men kan alene anvendes med den begrensning, som grunnlovens § 25 foreskriver.

§ 3. Marinens bestemmelse er den samme som linjens.

§ 4. Styrken av de forskjellige våbenarter, avdelinger og organer i hvert opbud bestemmes av Kongen med Stortingets samtykke.

§ 5. I krigstid eller når krig er å frykte kan menn utenfor vernepliktsalderen likesom også menn innenfor denne alder, som ikke tilhører noget av den væbnede makts opbud (§ 1), settes op som krigsforsterkning. I denne er enhver våbenfør mann, som ikke efter § 7 er fritatt for verneplikt, tjenstpliktig fra det fylte 18. til det fylte 55. år.

Av krigsforsterkningen kan — i den utstrekning, som hjemles i grunnlovens § 25 — det nødvendige personell anvendes til utfylling av opbudene; i øvrig settes krigsforsterkningen op og organiseres efter bestemmelser som gis av Kongen med Stortingets samtykke.

2. kapitel.

Om verneplikten, vernepliktstidens varighet, frivilliges tjeneste samt om den vernepliktiges forhold med hensyn til bortreise eller utvandring.

§ 6. Enhver mannlig norsk statsborger, som har innfødsrett og som har den nødvendige tjenstdyktighet, er pliktig til efter utskrivning å avtjene verneplikt, således som i det følgende bestemmes.

Andre menn, som er hjemmehørende her i riket, kan pålegges verneplikt i samme omfang, forsåvidt ingen konvensjon med fremmed stat eller undersåttlig forhold til en sådan måtte være til hinder derfor. Dog skal sådanne vernepliktige være

21 juni. fri for militærtjeneste, så lenge staten er i krig med deres Nr. 8. fødeland.

§ 7. Fritatt for verneplikt er geistlige embedsmenn, prester eller forstandere for ordnede dissentermenigheter utenfor statskirken, losoldermenn og faste loser. I tilfelle av, at en bror i felten er død eller blitt vanfør, er den næste bror fritatt for utskrivning. Kongen bestemmer for øvrig, i hvilken utstrekning geistlige, som ikke er embedsmenn, kan fritas for utskrivning.

§ 8. Verneplikstiden er for alle utskrevne 24 år. Herav uttjenes i hæren de 12 første år i linjen, de 12 siste i landvernet.

§ 9. Enhver befalingsmann og enhver utskrevet vernepliktig er forpliktet til å motta hvilken som helst grad eller kommando, som tildeles dem, og til om nødvendig å gjennomgå instruksjonskurser av hensyn hertil. Ingen kan dog anvendes i lavere grad enn den, han før innehar med mindre han ved sitt forhold har gjort sig uverdigg til sådan grad.

Efter bestemmelse av Kongen med Stortingets samtykke kan vernepliktige anvendes til å utføre civilt samfunnsnyttig arbeide i militært opsatte arbeidsavdelinger istedenfor vanlig militærtjeneste.

Vernepliktige, som har særlig fagdannelse, kan anvendes ved den væbnede makt på den måte og i sådan stilling, som er stemmende med deres særlige utdannelse.

De som avtjener verneplikten efter nærværende paragrafs 2. og 3. ledd, kan uttas til tjeneste av samme varighet som de stridsdyktige, selv om de efter reglene om tjenstdyktighet i almindelighet kun tilhører dyktighetsklassen hjelpedyktige (§ 29).

På den annen side kan også vernepliktige, som har full stridsdyktighet, i nødvendig utstrekning uttas til tjeneste som ikkestridende.

§ 10. Når en avdeling skal settes op på krigsfot, er enhver som tilhører avdelingen, forpliktet til å bli stående i sitt opbud, så lenge Kongen finner det nødvendig. Dog må sådan forpliktelse ikke utstrekkes lenger enn 6 måneder, med mindre Stortinget dertil har gitt sitt samtykke.

I krigstid eller på tokt kan ingen gjøre fordring på å gå av på grunn av alder eller forutgående tjeneste føre enn han erstattes av en annen.

§ 11. For frivillige befalingsmenn og andre frivillige gjelder det samme antall vernepliktsår som for utskrevne bestemt.

De frivillige av hæren, som måtte ha tjent i linjen i mer enn 12 år, skal derhos være forpliktet til allikevel å stå 12 år

i landvernet, forhenværende fastlønt befal dog ikke utover 21 juni.
den for deres grad fastsatte aldersgrense. Nr. 8.

Har nogen stått som fastlønt i landvernet og overgår til vernepliktig stilling, betraktes han med hensyn til verneplikt, som om den frivillige tjeneste var utført i linjen.

§ 12. Den som ønsker å bli skoleutdannet befalingsmann og har nødvendig tjenstdyktighet, kan antas som elev av en av hærens eller marinens befalskoler (forskoler) før den ordinære utskrivningsalder. Han innføres i så fall straks i rullene. Han følger med hensyn til verneplikt den årsklasse hvortil han hører, idet tidsrummet mellom antagelsen som skoleelev og vernepliktstidens begynnelse blir tillegg til den sedvanlige vernepliktstid. Fredstjenesten, som ikke må være kortere enn den som gjelder for utskrevne av samme våbenart, kan dog tillates utført før tjenestetiden for årsklassens utskrevne. De nærmere bestemmelser herom gis av Kongen.

For andre frivillige regnes vernepliktstiden fra 1 januar efter deres antagelse, dog ikke før enn fra 1 januar efter deres fylte 18. år.

§ 13. Hvis ikke særegne grunner gjør ham dertil uskikket eller uverdigg, skal enhver, som har bestått avgangseksamen ved krigsskolen eller sjøkrigsskolens øverste avdeling uten å bli ansatt som fast officer, uttjene sin resterende verneplikt som vernepliktig (ulønt) officer. Under samme forbehold skal enhver som har bestått avgangseksamen ved en befalsskole, beskikkes til vernepliktig befalingsmann for uttjening av den resterende verneplikt.

§ 14. Forhenværende fastlønte tjenestemenn ved den væbnede makt, som oppebærer pensjon, er i den utstrekning Kongen bestemmer, forpliktet til å gjøre tjeneste i krigstid eller når krig er å frykte, så lenge de overhodet anses brukbare. Ved innkallelse til tjeneste efter denne paragraf må dog ingen anvendes i lavere grad enn den, han innehadde ved avgangen, med mindre han ved sitt tidligere forhold har gjort sig uverdigg til sådan grad.

§ 15. Efter 1 januar i det år hvori 20 års alderen nåes, er vernepliktige i den utstrekning Kongen bestemmer forpliktet til å gjøre anmeldelse til innrulleringskommisjonen om bortreise, flytning, utvandring og sjøfart og erhverve innrulleringskommisjonens tillatelse dertil. Mønstringsmennene skal rettlede de sjøfarende.

Utskrevne vernepliktige kan i fredstid tillates å utvandre av riket, når de iakttar de av Kongen herfor fastsatte bestemmelser.

Alle bortreiste eller utvandrede vernepliktige, som vender tilbake efter 1 januar i det år, hvori 20-årsalderen nåes, har

21 juni. uten opphold å melde sig for innrulleringskommisjonen (lensmannen, politiet) på det sted, hvor de tar bopel.

Kongen kan, hvis omstendighetene krever det, i krigstid eller når krig er å frykte, forby vernepliktige fra 1 januar i det år, de fyller 18 år, å forlate riket eller det distrikt, hvori de oppholder sig, eller å ta hyre med fartoi i utenriks fart. For øvrig kan den, som ikke er utskrevet, inntil 1 januar i det år, hvori han fyller sitt 20. år, forandre oppholdssted, foreta reiser innenlands eller utenlands, og gå i sjøfart, hvor han vil.

§ 16. En sjøfarende vernepliktig, som er blitt forbigått ved utskrivning på grunn av fravær i utlandet og vender tilbake, må i mellomtiden inntil neste sesjon kun utmønstres på kortere reiser, med mindre han får utsettelse.

I de siste 30 dager før sesjonen må ingen, som skal møte ved samme, uten krigskommissærens tillatelse påmønstres til utenriks fart.

3. kapitel.

Om de unge menns innrulling.

§ 17. Av hensyn til yerneplikten skal alle unge menn som oppholder sig her i riket, innføres i utskrivningsliste (innrulleres) i det år, hvori de fyller sitt 20. år, hvorefter de føres i denne liste av innrulleringskommisjonen, inntil de utskrives eller kjennes fri for utskrivning. De som oppholder sig i utlandet eller er i utenriks sjøfart når innrulleringen foregår, skal innføres i utskrivningsliste straks efter sin ankomst til landet, jfr. § 15, 3. ledd.

§ 18. Hvis ikke anderledes bestemmes, skal ethvert lensmannsdistrikt og enhver by utgjøre en innrulleringskrets, for hvilken has egen innrulleringskommisjon og føres særskilt utskrivningsliste. Kongen kan dog bestemme, at et lensmannsdistrikt eller en by i eller uten forbindelse med landdistrikt skal inndeles i flere innrulleringskretser, og likeledes, at flere lensmannsdistrikter eller flere byer i eller uten forbindelse med landdistrikt skal slås sammen til en innrulleringskrets.

§ 19. Innrulleringskommisjonen består av en officer som formann og to andre medlemmer, nemlig på landet lensmannen, i byen en tjenestemann ved politiet efter vedkommende departements nærmere bestemmelse og en kretsforstander valgt for innrulleringskretsen. Valget som tillike omfatter en varamann, foretas av formannskapet. Med hensyn til kretsforstanderens valgbarhet, ombudstid og uttredelse gjelder hvad der er bestemt for kommunestyremedlemmer i loven om kommunevalg og lovene om kommunestyre.

Omfatter en innrulleringskrets mer enn et lensmanns- 21 juni.
distrikt eller en by, skal hvert lensmannsdistrikt og hver by Nr. 8.
ha sin kretsforstander. Hvor innrulleringskretsens størrelse
eller andre særegne forhold gjør det ønskelig, kan Kongen
også i øvrig bestemme, at der i samme innrulleringskrets vel-
ges to eller flere kretsforstandere, hver for en del av kretsen.

For hvilke og hvormange innrulleringskretser samme
officer skal forrette som innrulleringskommisjonens formann
bestemmes likeledes av Kongen. Hvis vedkommende officer
blir utkommandert i anledning av feltopsetning, overtar inn-
rulleringskommisjonens annet faste medlem, lensmannen eller
tjenestemannen ved politiet, de formannen påhvilende forret-
ninger mot godtgjørelse, som bestemmes av Kongen.

I landets største byer hvor arbeidet med innrulleringen
er uforholdsmessig stort, kan Kongen med Stortingets sam-
tykke treffe en annen ordning av innrulleringskommisjonene
enn forannevnte således at formannshvervet overdras til en
funksjonær antatt mot godtgjørelse, fortrinnsvis en pensjonert
militær befalingsmann.

§ 20. Enhver innrulleringskrets inndeles i roder, og for
hver av disse beskikkes en skikket mann som rodeforstander.
Inndelingen og beskikkelsen foretas av formannskapet.

Med hensyn til rodeforstanderens valgbarhet, ombudstid
og uttredelse gjelder hvad der er bestemt for kommunestyre-
medlemmer i loven om kommunevalg og lovene om kommune-
styre.

Det påligger rodeforstanderen å tilveiebringe opplysninger
om og føre innseende med de til roden hørende innrullerings-
pliktige og likeledes med innrulleringspliktige fra andre di-
striktter, som opholder sig innen roden eller byen. Efter ut-
ferdigede forskrifter skal han opta nøiaktig rodeliste over alle
de innrulleringspliktige i roden og gå innrulleringskommi-
sjonen og utskrivningsmyndighetene til hånde i det, som
angår innrulling og verneplikt.

I den utstrekning, som det finnes hensiktsmessig kan
Kongen bestemme, at de forretninger som er pålagt rodefor-
standerne, skal overtas av vedkommende lensmann (i byene
en tjenestemann ved politiet) mot godtgjørelse, som bestem-
mes av Kongen med Stortingets samtykke. Inndelingen i roder
kan i dette tilfelle bortfalle.

§ 21. Innrulleringskommisjoner og rodeforstandere skal
være forpliktet til efter Kongens nærmere bestemmelse å bi-
stå ved tilsigelsen av de utskrevne og ved deres innkallelse
under krig. Rodeforstandernes bistand kan dog kun kreves
innen roden og byen, og bortsett fra korrespondanse, inn-
rulleringskommisjonens kun innen kretsen.

21 juni. § 22. Den, som forretter som kretsforstander, kan kreve
Nr. 8. sig fritatt for andre kommunale ombud, så lenge hans funksjonstid varer. Ingen kan samtidig være både kretsforstander og rodeforstander. Fastlønnte militære tjenestemenn og lensmenn samt polititjenestemenn, som er medlemmer av innrulleringskommisjon, og tjenestemenn ved utskrivningsvesenet kan ikke være kretsforstandere eller rodeforstandere.

§ 23. På grunnlag av rodelistene opsetter innrulleringskommisjonen hvert års utskrivningsliste for innrulleringskretsen.

Sogneprester, forstandere for dissentermenigheter og andre særegne religionssamfund, politiembetsmenn, folke-registerførere, skolestyrer, konsuler og tjenestemenn ved mønstringsvesenet er forpliktet til etter Kongens nærmere bestemmelse å bistå innrulleringskommisjonene med opplysninger og oppgaver m. v. i anledning av de unge menns innrullering.

Tjenestemenn ved mønstringsvesenet skal også være forpliktet til å yde utskrivningsmyndighetene den bistand og å utføre de forretninger vedrørende kontrollen med de utskrevne sjøvernepliktige og disses innkallelse, som Kongen bestemmer.

Likeledes kan det etter bestemmelse av Kongen pålegges enhver, som avgir grunn eller husrum til beboelse av andre, å meddele oppgave til rodeforstanderen eller innrulleringskommisjonen over de innrulleringspliktige personer, til hvem grunn eller husrum avgis og, om så forlanges, tillike over sådanne personers til- og fraflytning fra hans eiendom eller husleilighet. I kommuner, hvor folkeregister er besluttet istandbragt, bør sådanne oppgaver så vidt mulig begjæres avgitt sammen med opplysninger for disse registre og fortrinnsvis ved utfyllning av lettfattelige skjemaer, som tilstilles og atter avhentes hos vedkommende.

Personer, hvis opholdssted ikke kjennes, eftersøkes av politiet.

§ 24. Alle utskrivningspliktige, som opholder sig her i landet den 1 januar i det år, de opnår 20 års alder, er forpliktet til å melde sig for rodeforstanderen enten på hjemstedet eller i den rode, i hvilken de opholder sig, for å bli optatt på rodeliste og få utlevert vernepliktsbok som inneholder hvad de har å iaktta med hensyn til verneplikten. De nærmere regler herom gis av Kongen.

Blir nogen ikke optatt på rodeliste ved forannevnte tidspunkt, har han meldingsplikt inntil så er skjedd, i hele den vernepliktige alder. Meldingen kan avgis til innrulleringskommisjonen, hvis rodeforstanderen ikke kjennes.

§ 25. Hvert år så snart som mulig efter det tidspunkt, 21 juni.
 da de innrulleringspliktige er optatt på rodeliste, holder inn- Nr. 8.
 rulleringskommisjonen et offentlig innrulleringsmøte, hvor
 rodeforstanderne skal være til stede og avgi opplysninger om
 de innrulleringspliktige i roden samt innlevere sine rode-
 lister. Forretningen administreres på landet av lensmannen,
 i byene av den polititjenestemann, som er medlem av inn-
 rulleringskommisjonen, idet kommisjonens formann ikke av-
 gir møte, med mindre han av særegne grunner er beordret
 dertil. Ved dette møte skal fremstille sig alle innrullerings-
 pliktige, som er innen innrulleringskretsen og ikke før vet
 sig optatt på rodelisten, eller som av rodeforstanderen eller
 innrulleringskommisjonen har fått pålegg om å fremmøte,
 forat nærmere opplysninger kan bli tilveiebragt eller nærmere
 undersøkelse anstillet angående deres vernepliktsforhold.

Forsåvidt hensynet til næringsveier eller andre forhold
 gjør det ønskelig, eller derved kan opnåes besparelse for sta-
 ten, kan Kongen bestemme, at den i § 60, 1. ledd gitte sær-
 bestemmelse for Nordland, Troms og Finnmark fylker skal
 gjøres gjeldende også i andre deler av riket.

Lensmannen (vedkommende polititjenestemann) tilkom-
 mer for forannevnte møter en godtgjørelse av kr. 8,00, krets-
 forstanderen kr. 4,00 daglig foruten i tilfelle skyss- og kost-
 godtgjørelse efter loven.

4. kapitel.

Om de vernepliktiges utskrivning.

§ 26. Forsåvidt de ikke finnes aldeles udyktige, skal alle
 vernepliktige utskrives i det år, hvori de opnår 20 års alder,
 eller i det nærmest påfølgende, hvori utskrivning kan skje.

Utskrivningen regnes foregått fra den dag sesjonen
 holdes. For dem som utskrives utenfor ordinær tid, regnes
 utskrivningen foregått fra utskrivningsdagen.

Vernepliktstiden regnes fra nærmeste 1 januar efter ut-
 skrivningen. For dem som utskrives utenfor ordinær tid, kan
 vernepliktstiden bestemmes regnet fra nærmest foregående
 1 januar, når utskrivningen foregår så tidlig, at de kan delta
 i årets våbenøvelser.

Det kan tillates vernepliktige å la sig utskrive før den
 sedvanlige alder, forutsatt at de da finnes stridsdyktige (§ 29),
 eller at det kan avgjøres, at oprykning til bedre dyktighets-
 klasse ikke vil finne sted innen utskrivningsalderen. Verne-
 pliktstiden kan dog ikke regnes før fra 1 januar efter deres
 fylte 18. år.

21 juni. På den annen side kan der i fredstid meddeles den, som
 Nr. 8. opplyser, at hans velferd krever det, utsettelse med utskrivning i inntil 3 år, undtagelsesvis ennå lenger utover den sedvanlige alder.

Kongen kan bestemme at den som har fått utsettelse, ikke uten tillatelse må forlate landet. Etter utløpet av den tilståtte frist medtas han ved første utskrivning uten å få nogen annen avkortning i verneplikten enn den som hjemles ved bestemmelsen i § 41, 2. ledd eller i tilfelle § 39.

Likeledes kan Kongen i krigstid eller når krig er å frykte påby innrulling og utskrivning av yngre årsklasser enn foran nevnt. Dog må ingen utskrives tidligere enn i det år, da han fyller 18 år.

§ 27. De vernepliktige deles i 2 hovedgrupper landvernepliktige og sjøvernepliktige.

Til sjøvernepliktige regnes:

- a) Sjøfolk som har en utenriks fartstid efter det fylte 16. år av minst 12 måneder innen 1 januar i det kalenderår hvori de fyller 20 år eller innen utsettelsestidens utløp, dersom utsettelse med adgang til senere overføring til sjørullen er tilstått av generalkrigskommissæren;
- b) Sjøfolk i innenriks kystfart, fiskere og fangstmenn på havet i den utstrekning Kongen med Stortingets samtykke til enhver tid bestemmer.

Fartstiden for å regnes til sjøvernepliktig skal forsåvidt angå utenriks fart være bevidnet av mønstringsvesenet på grunnlag av sjøfartsruller som dette plikter å føre. De nærmere bestemmelser herom så vel som om uttagningen av sjøvernepliktige blandt sjøfolk i umønstret fart, fiskere og fangstmenn gis av Kongen.

Førere av norske fartøier i fart hvorfor mønstring ikke er påbudt samt i fiskeri og fangst på havet er forpliktet til i den utstrekning Kongen bestemmer å gi de med fartøiet forhyrte sjøfolk i alderen 16 til 20 år de nødvendige fartsattester av hensyn til de forhyrtes verneplikt.

Alle sjøvernepliktige som har sådan tjenstdyktighet som nevnt i § 29 I eller II, utskrives til marinen, landvernepliktige utskrives til hæren (jfr. dog § 9, 3. ledd).

Fiskere og fangstmenn (heri innbefattet personer som er beskjeftiget ved hvalfangst eller lignende ekspedisjoner) som ifølge denne paragraf plikter utskrivning til marinen, kan efter derom fremsatt ønske utskrives til hæren.

§ 28. En gang om året holdes for hver av landets innrulleringskretser sesjon på et sted som ligger så bekvemt som mulig under bestyrelse av krigskommissæren eller en

for tilfellet beordret officer. Sesjonen kan berammes utenfor 21 juni.
 innrulleringskretsen, men ingen møtepliktig må derved på- Nr. 8.
 føres lengere reise enn høist 20 km. utenfor egen krets. Bestyrelsen av sesjonen kan, når det finnes hensiktsmessig, overdras til innrulleringskommisjonens formann eller til et annet medlem av innrulleringskommisjonen, likesom det for avsidessliggende innrulleringskretser med få utskrivningspliktige kan bestemmes, at sesjon i enkelte år ikke blir å holde, i hvilket tilfelle kretsens samtlige utskrivningspliktige, som ikke er åpenbart udyktige (§ 29 næst siste ledd) utskrives og fremmøter til lægebedømmelse ved rekruttskolens begynnelse.

Innrulleringskommisjonens medlemmer er til stede ved sesjonen og fremlegger utskrivningslisten med bilag til gjennomgåelse. Kretsforstanderen kan dog fritas for fremmøte, dersom hans tilstedeværelse anses unødvendig. Rodeforstanderne avgir ikke møte, hvis de ikke enkeltvis innkalles av vernepliktsstyret. Dessuten plikter alle de, hvis vernepliktsforhold ved anledningen er gjenstand for avgjørelse, å fremstille sig til avhørelse og så vidt nødvendig lægeundersøkelse samt måling. Også andre, så vel eldre som yngre, kan innkalles, når det anses nødvendig til opplysning om deres egne eller andres vernepliktsforhold. For sesjonen tilståes lensmannen og vedkommende polititjenestemann samt kretsforstanderen samme godtgjørelse som nevnt i § 25.

§ 29. Spørsmålet om militær tjenstdyktighet avgjøres av en bedømmelseskommisjon, bestående av 3 læger — fortrinsvis sanitetsofficerer. Etter Kongens nærmere bestemmelse kan dog kommisjonen bestå av kun 2 læger eller av civile læger istedenfor sanitetsofficerer. I krigstid kan Kongen bestemme, at foruten minst 1 læge krigskommissæren eller en dertil beordret stridende officer skal være medlem av kommisjonen.

Ved lægebedømmelsen henføres de vernepliktige til en av følgende dyktighetsklasser:

- I. Stridsdyktige.
- II. Hjelpedyktige, som deles i 2 grupper:
 - a) brukbare til felthæren (til tjeneste ombord) og
 - b) arbeidsdyktige som ikke kan følge hæren (arbeidsdyktige til tjeneste i land).
- III. Udyktige.

Vernepliktige som ved lægebedømmelse i utskrivningsåret finnes udyktige eller bare hjelpedyktige men som antas å ville opnå eller gjenvinne stridsdyktighet (hjelpedyktighet) i løpet av et år, kan kjennes midlertidig udyktig og plikter i så fall å fremstille sig til bedømmelse i det påfølgende år.

21 juni. Da må der treffes avgjørelse, så at vedkommende henføres til Nr. 8. en av de 3 forannevnte dyktighetsklasser.

Utskrivningspliktige, hvis udyktighet til militær tjeneste kan godtgjøres fullstendig på annen måte, kan slettes av utskrivningslisten uten forutgått lægeskjønn. Kongen bestemmer de nærmere regler herom.

I krigstid eller når krig er å frykte kan Kongen treffe bestemmelse om fornyet lægeundersøkelse og utskrivning av personell, som tidligere er slettet som udyktig.

§ 30. Enhver er ved sesjon forpliktet til å forklare sig angående sine vernepliktsforhold. Han skal også være forberedt på i rimelig utstrekning å føre bevis for sin forklaringes riktighet.

Så vidt nødvendig for dette øiemed har vedkommende offentlige myndighet uten betaling å meddele attest om næringsvei, borgerlig stilling og lignende forhold, om flytnings- og reiseanmeldelser, utslettelse av ruller og lister eller overføring fra en rulle eller liste til en annen samt om avskjedigelse fra militærtjenesten og lignende omstendigheter.

§ 31. Utskrivningen foretas av utskrivningsmyndighetene, efterat alle årets sesjoner er holdt.

Fordelingen av de vernepliktige til spesialvåbnene samt til de forskjellige tjenesteklasser og innkallelsesterminer foretas, forsåvidt frivillige ikke melder sig i tilstrekkelig antall, av krigskommissæren ved loddtrekning blandt de dyktige og skikkede til vedkommende slags tjeneste i overvær av 2 vidner. På samme måte forholdes når der innenfor samme tjenesteklasse skal uttas en del til tjeneste, som ikke er gjenstand for ansøking, og der melder sig et større antall frivillige enn der has plass for, samt når der for øvrig skal skje et utvalg hvor ikke alles ønske kan opfylles.

Det lavere nummer uttas foran det høiere. Kongen bestemmer, hvorledes der for øvrig skal forholdes med hensyn til loddtrekning.

§ 32. Vernepliktsstyret oversender innen hvert års 1 januar approbert rulle over den årsklasse som er utskrevet i det foregående år til hver av de avdelinger som rekrutteres fra utskrivningsdistriktet.

I rullen innføres de utskrevne fortløpende efter innrulleringskretsenes nummerorden og innen innrulleringskretsene efter rodenummer.

For avdelinger som rekrutteres fra flere utskrivningsdistrikter, dannes årsklasserullen ved sammenføring av de fra hvert vernepliktsstyre mottatte deler av rullen.

Kongen bestemmer, hvorledes der i øvrig skal forholdes med hensyn til rullenes opsetning og rulleføringen.

§ 33. Kongen kan bestemme at der skal holdes særskilte 21 juni.
sesjoner for utskrivning av sjøvernepliktige. Nr. 8.

Sjøvernepliktige skal medbringe til sesjon sin sjøfartsbok eller annet sjøfartsdokument, i hvilket fartstiden inntil 1 januar i det år, vedkommende fyller 20 år, skal være opgjort og attestert således som av Kongen bestemmes.

Årsklasserulle eller deler derav tilstilles vedkommende sjømilitære distriktskommando (eller distriktskommandoer) fra vernepliktsstyret. Hvis særskilte sesjoner holdes, kan Kongen bestemme at rulledele skal sendes efter hver av disse.

Kongen gir de nødvendige bestemmelser om uttagning av de kontingenter blandt de utskrevne til marinen, som skal innkalles til tjeneste. Den styrke som innkalles, kan fordeles i et bestemt forhold på de to grupper av sjøfolk som er nevnt i § 27.

De opplysninger om sjøvernepliktiges fartstid m. v. som er nødvendig for utskrivningen og verneplikten, meddeles vernepliktsstyret fra mønstringsvesenet.

§ 34. Gjør forholdene det i krigstid nødvendig, kan så vel befalingsmenn som menige tilhørende hæren anvendes til tjeneste i marinen og omvendt.

§ 35. Vernepliktige, som uten gyldig forfall uteblir fra sesjonen eller på grunn av uteblivelser fra våbenøvelser tilbakeføres til utskrivningslisten, kan utskrives til spesialvåbne, hvis der er grunn til å anta at de dertil er skikket.

§ 36. Utfallet av utskrivningen bekjentgjøres ved opslag på bekvemme steder eller på annen hensiktsmessig måte.

§ 37. Enhver må selv påse, at hans vernepliktsforhold i rett tid kommer under behandling. Det kan således ikke fritas for ansvar, om nogen ved sesjon eller annen forretning ikke blir opropt eller opfordret til å melde sig. Den som har forfall, skal så vidt mulig forut gjøre anmeldelse derom og fremsende de nødvendige opplysninger. Enhver plikter å skaffe sig underretning om, hvad der for hans vedkommende er foregått under utskrivningen.

Nordmenn i vernepliktig alder som opholder sig i utlandet og der henvender sig til norsk konsulat for å innføres i nasjonalitetsprotokoll, skal legitimere, enten at de har vært bosatt utenlands uavbrutt siden før innrullingsalderen (§ 15), eller at deres senere vernepliktsforhold er i orden. De nærmere bestemmelser med hensyn hertil gis av Kongen.

§ 38. Er nogen forbigått og feilen opdages, eller årsaken til forbigåelsen bortfaller, skal han utskrives snarest mulig og helst medtas under samme utskrivning.

Finnes det, efterat utskrivningen er tilendebragt, at nogen av mangel på tilstrekkelige opplysninger eller av feiltagelse

21 juni. urettelig eller til ingen nytte er utskrevet, føres han atter ut
 Nr. 8. av rullene og betraktes som ikke utskrevet.

§ 39. Den, som ved undlatelse av anmeldelse, ved utebliven fra møte uten å være hindret ved forfall, som kan anses gyldig, eller på annen måte har bevirket at han er blitt forbigått eller som har latt sig forbigå ved utskrivning, skal siden utskrives forlods og ansettes ved den minst søkte våbenart, til hvilken han er brukbar. Selv om han er over den sedvanlige utskrivningsalder, får han allikevel full verneplikts-tid; dog skal ingen på grunn av sådant forhold stå lenger i de faste opbud enn til utgangen av det år, hvori han fyller sitt 50. år.

§ 40. Har nogen ved bortreise eller på annen måte unddratt sig den tjeneste, hvortil han var utskrevet kan han utskrives på ny, så snart han påtreffes, uten at næste almindelige utskrivning oppbiees. Er der grunn til å frykte for, at han atter vil forsøke å unddra sig for tjenesten, kan han, hvis det er anledning til det, straks settes til tjeneste eller i tilfelle sendes til en orlogsstasjon eller landmilitært etablissement for å gjøre almindelig arbeide i inntil 4 måneder uten avkortning i fredstjenesten, likesom han, hvis han er sjøfarende inntil næste utskrivning er undergitt samme innskrenkning med hensyn til adgang til å gå i utenriks sjøfart som de i § 16, 1 omhandlede vernepliktige.

Forsåvidt allerede utskrevne vernepliktige med nødvendig tillatelse går i utenriks sjøfart, har de rett til å kreve sig avmønstrer fra det skib, hvormed de er forhyrt, når dette er nødvendig av hensyn til oppfyllelsen av deres verneplikt. Vedkommende skipsfører er i sådanne tilfelle forpliktet til å sørge for, at avmønstring finner sted i rett tid.

§ 41. Når en vernepliktig utskrives i en høiere alder enn den lovbestemte, uten at dette er foranlediget ved tilstått utsettelse eller ved ham tilregnelige forhold, og uten at han for øvrig har forsømt, hvad der påhviler ham i henhold til nærværende lov, innsettes han til tjeneste sammen med den årsklasse, med hvilken han utskrives, men overføres til 2net opbud og utføres av rullene samtidig med den årsklasse, med hvilken han efter sin alder egentlig skulde ha vært utskrevet. Efter utløpet av det 7. vernepliktsår skal han være fri for ordinær tjeneste i fred.

Den som ikke er utskrevet innen utløpet av det 7. vernepliktsår, uten at dette er bevirket ved hans egen forseelse eller forsømmelse, skal være fri for utskrivning i fredstid.

§ 42. For vernepliktige som utvandrer før 1 januar i det år, hvori de opnår 20 års alder, eller efter dette tidspunkt

med nødvendig tillatelse, og som derefter vender tilbake og 21 juni.
melder sig på foreskreven måte, jfr. § 15, bestemmes verne-
plikten etter hjemkomsten overensstemmende med § 41, dog Nr. 8.
således, at tjeneste som måtte være utført før avreisen, til-
goderegnes dem ved fastsettelsen av deres aktive tjenesteplikt.

På vernepliktige, som forlater landet uten tillatelse, an-
vendes, når de vender tilbake, bestemmelsene i §§ 39 og 40.

5. kapitel.

Om utskrivningsdistriktene.

§ 43. For utskrivning til hæren inndeles riket i utskriv-
ningsdistrikter således, at hvert infanteriregiment får sitt sær-
skilte distrikt. Derfra foretas utskrivning foruten til infante-
riet også til spesialvåben og ikkestridende troppearter i den
utstrekninng som gjeldende hærordning krever.

Foranstående skal dog ikke være til hinder for at etter
Kongens nærmere bestemmelse mindre avdelinger enn regi-
mentet kan tillegges særskilt utskrivningsdistrikt, at et regi-
mentsdistrikt kan avgi rekrutter til flere avdelinger av infante-
riet, eller at et infanteriregiment kan rekrutteres fra flere ut-
skrivningsdistrikter.

Ved utskrivningsdistriktenes ordning bør has for øie, at
infanteriregimentenes styrke så vidt mulig blir like stor, samt
at ingeniørtroppene, feltartilleriet og kavaleriet fortrinnsvis får
vernepliktige fra de bygder hvor disse våben har sine kvar-
terer.

For utskrivning til marinen kan riket inndeles i sjømili-
tære utskrivningsdistrikter.

Inndelingen for så vel hæren som marinen kan foran-
dres når Kongen finner det nødvendig.

I krig er det tillatt å ta vernepliktige til avdeling eller
tjeneste hvor det behøves, uten å være bundet av distrikt.

§ 44. Flytter en vernepliktig, som ennå ikke er utskre-
vet, fra et utskrivningsdistrikt til et annet, blir han i almin-
delighet å overføre til det distrikts utskrivningsliste, hvortil
han er flyttet; dog har vernepliktsstyret rett til å bestemme,
at han skal utskrives i det distrikt, han tidligere tilhørte.

6. kapitel.

Om utskrivningsmyndighetene.

§ 45. Til behandling av vernepliktsanliggender has ver-
nepliktsstyrer bestående av vedkommende distrikts fylkesmann
og krigskommissær.

Vernepliktsstyret — eller på dets vegne krigskommissæren

21 juni. efter nærmere bestemmelse i reglement utferdiget av Kongen
Nr. 8. — avgjør alle vernepliktspørsmål, som ikke ifølge særegen forskrift skal innbringes for høiere myndighet, og påser at enhver vernepliktig i rett tid blir overført fra opbud til annet og utført av rullene når han er uttjent. Krigskommissæren kontrollerer også innrulleringen og rulleførselen.

Generalkrigskommissæren har overbestyrelsen av alt som vedkommer verneplikten og utskrivningen.

§ 46. Finner nogen sine rettigheter med hensyn til verneplikten krenket ved vernepliktsstyrets beslutning eller ved generalkrigskommissærens bestemmelse, kan han underkaste saken avgjørelse av Kongen eller innbringe den for domstolene overensstemmende med lov om rettergangsmåten for tvistemål kap. 30.

§ 47. Forretningsgangen ved innrulling og utskrivning så vel som det innbyrdes forhold mellem vedkommende embeds-, bestillings- og ombudsmenn ordnes ved reglementer og instrukser, som gis av Kongen.

Til alle slags ruller, lister og attester, som føres eller utstedes i anledning av verneplikt og utskrivning, skal så vidt det hensiktsmessig kan skje blanketter utdeles for statens regning.

7. kapitel.

Om tjenesten.

§ 48. Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme, at enkelte klasser av utskrevne, f. eks. tjenestemenn ved jernbanedriften og fagkyndige som forutsettes å måtte vedbli i tilsvarende fagvirksomhet i krigstid, skal være fri for tjeneste i fred. For øvrig gjelder med hensyn til militær tjenesteplikt de i det nedenstående gitte regler.

§ 49. De vernepliktige som er utskrevet til hæren, innkalles til rekruttskole i sitt 1. eller 2. vernepliktsår. Kongen kan bestemme at der ved en eller flere avdelinger skal holdes rekruttskole hvert annet år med 2 årsklasser ad gangen. Likeledes kan Kongen bestemme at innkallelse til rekruttskole skal finne sted allerede i utskrivningsåret.

Rekruttskolen for de utskrevne stridende gis en varighet — marsjdager ikke iberegnet — av minst 90 dager ved kavaleriet, feltartilleriet og det tunge artilleri samt minst 60 dager ved infanteriet, hjulrytterkompaniene, bergartilleriet, luftartilleriet, ingeniørvåbnet og festningsartilleriet, minst 48 dager for betjeningsmenn ved felthærens artilleri og minst 30 dager for flyvevåbnet.

Rekruttskolen for utskrevne til etternevnte ikkestridende 21 juni.
tjenesteklasser i hæren skal ha følgende minimumsvarighet: Nr. 8.

Ved intendanturen:

for intendantursoldater	90 dager
» sanitetet:	
for sykebærere	48 »
» sykevoktere	90 »

Rekruttskolen for intendantursoldater og sykevoktere er
tillike befalskursus.

Ved automobilkorpset:

for chauffører og mekanikere	48 dager
------------------------------------	----------

Hvorvidt og i tilfelle i hvilken utstrekning andre ikke-
stridende skal opøves i rekruttskole bestemmes av Kongen
med Stortingets samtykke.

Utskrevne som før rekruttskolen legitimerer å ha til-
fredsstillet de av Kongen med Stortingets samtykke bestemte
fordringer som idrettsmenn og som skyttere, fritas for de 8
første dager av rekruttskolen, hvis dennes varighet er minst
60 dager, og de 12 første dager av rekruttskolen hvis dennes
varighet er 72 dager eller mere.

Vernepliktige som på grunn av egen forsømmelighet,
sykdom eller flere års fravær mangler nødvendig ferdighet til
tjeneste i sin avdeling under felt, kan efter bestemmelse av
generalkrigskommissæren innkalles til ekstraordinær tjeneste
i et visst antall dager.

§ 50. Vernepliktige som er utskrevet som stridende til
de i § 49, 2. ledd nevnte våbenarter, skal foruten rekruttskolen
gjennomgå regimentsamlinger eller andre tilsvarende øvelser
i minst 48 dager, fordelt med 24 dager i enten 1. og 3. eller
2. og 4. vernepliktsår. Ved hver avdeling holdes regiment-
samling hvert 2. år. Ved flyvevåbnet holdes foruten rekrutt-
skole repetisjonsøvelser i minst 120 dager fordelt med 40
dager enten i 1., 2. og 3. eller 2., 3. og 4. vernepliktsår.

De vernepliktige som er uttatt til garden og andre garni-
sonerende avdelinger, skal ha en samlet tjenestetid efter §§ 49
og 50 av 180 dager. Samme tjenesteplikt av tilsammen 180
dager kan pålegges studenter og andre med høiere utdanning;
de kan forlods uttas til garnisonstjeneste. Kongen gir de
nødvendige nærmere bestemmelser herom.

Samme tjenesteplikt som nevnt i 1. ledd har de til sani-
tetet utskrevne sykebærere. For intendantursoldater og syke-
voktere utgjør tjenesteplikten efter endt rekruttskole ialt 30
dager som avtjenes efter behovet i løpet av deres 4 første
vernepliktsår. Chauffører og mekanikere ved automobilkorp-

21 juni. set har tilsvarende tjenesteplikt i 72 dager å avgjøre innen
Nr. 8. samme tid.

Andre ikkestridende og hjelpedyktige enn de forannevnte innkalles til de i denne paragraf omhandlede øvelser i så stort antall og i så mange dager som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer. Håndverkere, kokker og militærarbeidere som efter sådan bestemmelse innkalles til tjeneste, skal ha tjenesteplikt i ialt det samme antall dager som påhviler de utskrevne stridende av deres våbenart og årsklasse. Trenkuser og hestepassere har, hvis de innkalles til tjeneste i fredstid, tjenesteplikt i ialt 90 dager.

Kongen kan med Stortingets samtykke bestemme, hvorvidt og i hvilken utstrekning vernepliktige før og efter utskrivningen skal delta i skyteøvelser utenfor den tid da innkallelse til våbenøvelser finner sted.

§ 51. Bestemmelsene i §§ 49—50 skal ikke være til hinder for at utskrevne til hæren i den utstrekning Kongen med Stortingets samtykke bestemmer, kan innkalles til gjennomgåelse av det lovmessige antall tjenstedager i andre vernepliktsår innen opbudet og med et annet antall dager i det enkelte år enn ordinært. Dog bør fredstjenesten så vidt gjørlig være avgjort ved utgangen av det 4. vernepliktsår med mindre den vernepliktige selv har foranlediget utsettelse.

§ 52. Vernepliktige befalselever gjennomgår instruksjonskurser i så stort antall og i så mange dager som Kongen med Stortingets samtykke bestemmer. Kursene kan i nødvendig utstrekning bli tillegg til den ordinære tjenesteplikt for utskrevne av vedkommende våben eller troppeart.

§ 53. Kongen bestemmer med Stortingets samtykke hvor stor del av de sjøvernepliktige (§ 27) hvert år skal innkalles til tjeneste. Tjenesten bør begynne så snart som mulig efter utskrivningen og så vidt gjørlig utføres i en sammenhengende tørt.

Tjenestetiden for de innkalte stridsdyktige sjøvernepliktige er minst 6 måneder.

Forsåvidt hjelpedyktige sjøvernepliktige besluttet innkalt, bestemmer Kongen med Stortingets samtykke deres tjenestetid.

Vernepliktige som uttas som befalselever i marinen, kan efter bestemmelse av Kongen med Stortingets samtykke pålegges lengere fredstjeneste enn de øvrige.

Fredstjenesten bør for alle være avsluttet innen utgangen av det 4. vernepliktsår, forsåvidt de ikke selv har søkt utsettelse eller opnådd sådan gjennom fravær. For medisinerere

og andre hvis civile fagutdannelse ikke er avsluttet i tilstrekkelig tid før dette tidspunkt, kan dog Kongen bestemme lengere utskytning av tjenesten. 21 juni. Nr. 8.

§ 54. Foruten etter foranstående paragrafer kan vernepliktige innkalles til tjeneste i følgende tilfelle:

- a) Når Stortinget har bevilget de dertil nødvendige midler eller krig er å frykte.
- b) Når det kreves til oprettholdelse av rettsordenen.

§ 55. Innen hvert opbud innkalles de yngre årsklasser foran de eldre; 1. årsklasse i hærens linje dog herfra undtatt.

Eldre årsklasser kan uansett foranstående anvendes foran yngre, forsåvidt disse ikke er tilstrekkelig opøvet eller det vilde volde betenkelig forsinkelse av opsetningen å vente på de yngre årsklasser fra fjernere distrikter. Under samme forutsetning kan også hærens 1. årsklasse anvendes tidligere enn i 1. ledd bestemt.

Når kun enkelte utskrevne eller endel av en årsklasse trenges innkalt, skal så vidt gjørlig først tas de frivillige som oppfyller betingelsene for den tjeneste hvorom der er spørsmål. Derefter uttas det manglende antall ved i overvær av 2 vidner foretatt loddtrekning blandt de gjenværende som er opøvet i eller skikket for vedkommende slags tjeneste. Hvis der melder sig flere frivillige enn man har bruk for, foregår innkallelsen etter loddtrekning blandt disse.

§ 56. I tilfelle av, at hæren eller marinen eller nogen del derav skal settes på krigsfot, kan vernepliktige med den begrensning, grunnlovens § 25 bestemmer, kalles til tjeneste også i tidligere opbud enn det, de tilhører, og uansett om den årsklasse, hvortil de hører, ikke for øvrig samtidig innkalles. Det samme gjelder om forhenværende vernepliktige befalingsmenn som er opbudspliktige etter § 5.

Lignende innkallelse kan også finne sted i fredstid, når det gjelder befalsøvelser, særegne instruksjonskurser eller ekstraordinære øvelser av feltmessig art, samt når krig er å frykte eller det finnes påkrevet av hensyn til oprettholdelse av rettsordenen.

Kongen kan bestemme i hvilken utstrekning vernepliktige i stillinger som er viktige for statslivet eller næringslivet, kan tilstås fritagelse for eller utsettelse med fremmøte, når deres avdeling opsettes på krigsfot.

§ 57. Når det finnes nødvendig å innbeordre vernepliktige av de utskrevne avdelinger eller av marinen til garnison, vakthold eller annen tjeneste utenfor det for dem normerte til avtjening av verneplikten, må denne tjeneste for de dertil

21 juni. beordrede ikke være lenger enn 6 måneder. Tjenesten bør så
Nr. 8. vidt mulig tilgoderegnes vedkommende som utført fredsovelse.

Ekstraordinær tjeneste av den art som er omhandlet i 1. ledd kan tillates utført ved stedfortreder eller gjennom tjenestebytte ved en annen utskrevet med nødvendig dyktighet. Ingen må dog som følge av sådan tillatelse bli fri for nogen del av den personlige tjenesteplikt som for hans våbenart og årsklasse i sin helhet er påbudt til avtjening av verneplikten.

§ 58. De i dette kapitel omhandlede øvelser kan Kongen med Stortingets samtykke innskrenke eller innstille, når dyrtid, farsott eller andre usedvanlige omstendigheter gjør det nødvendig.

8. kapitel.

Særlige bestemmelser for Nordland, Troms og Finnmark fylker.

§ 59. Hæren i Finnmark fylke organiseres som ett opbud. For tjeneste i opbudet kan Kongen frita beboere, for hvem fremmøtet til øvelsesplassen måtte falle uforholdsmessig besværlig.

§ 60. Kongen kan bestemme at der i Nordland, Troms og Finnmark fylker eller deler derav opsettes utskrivningsliste av lensmannen (vedkommende polititjenestemann) uten avholdelse av innrulleringsmøte, eller at dette møte holdes av lensmannen (polititjenestemannen) uten tilstedeværelse av andre møtepliktige enn dem som dertil særskilt innkalles. Lensmannen tilkommer i alle tilfelle den i § 25 fastsatte godtgjørelse. Rodeforstanderne kan i den utstrekning som finnes påkrevd innkalles til sesjonen istedenfor til innrulleringsmøtet.

Likeledes kan Kongen bestemme hvorledes der i Finnmark fylke skal forholdes med hensyn til undersøkelse og bedømmelse av de vernepliktiges tjenstdyktighet.

§ 61. Utskrivning til marinen foregår i Nordland, Troms og Finnmark fylker i den utstrekning Kongen bestemmer.

De i disse fylker hjemmевærende sjøvernepliktige (§ 27) som ikke utskrives til marinen, kan efter bestemmelse av Kongen med Stortingets samtykke utskrives til hæren.

9. kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 62. For lokale til avholdelse av vernepliktsmøter betales godtgjørelse som i § 158, 2net ledd i lov av 6 august 1897 om betaling for offentlige forretninger bestemt.

Utgiftene utredes av statskassen.

21 juni.

Nr. 8.

§ 63. På ethvert norsk fartøi samt på ethvert mønstringskontor og forhyringskontor kan uten vederlag forlanges opslått de bekjentgjørelser og meddelelser m. v. angående verneplikten som i sådant øiemed tilstilles fartøisføreren eller kontoret fra utskrivningsmyndighetene.

§ 64. Med bøter straffes den som rettsstridig undlater å gi nogen anmeldelse, som påhviler ham i henhold til vernepliktslovens §§ 15, 24 eller 37, undlater før reise eller flytning å innhente nogen i lovens § 15 omhandlet reise- eller flytningstillatelse,

lar sig på mønstre for reiser, som det efter vernepliktslovens § 16, jfr. § 40 er ham forbudt å la sig på mønstre for,

uteblir fra noget av de i vernepliktsloven omhandlede møter, fremstiller sig ved sådant møte i ikke edru tilstand eller optrer på sådan måte, at nogen del av forretningene blir hindret eller forstyrret,

undlater å medbringe til sesjonen sin vernepliktsbok, sjøfartsbok eller annet dokument av betydning for utskrivningen som det i innkallelsen eller på annen måte er pålagt å ha med, eller som ikke på opfordring av utskrivningsmyndighetene fremskaffer disse dokumenter,

nekte å la sig lægeundersøke eller ved uriktig foregivende (simulasjon) forsøker å villede lægen ved bedømmelsen,

på henvendelse undlater å gi de i vernepliktslovens § 30 omhandlede opplysninger,

som fartøisfører, reder eller hyreagent forhyrer til et fartøis bemanning nogen norsk undersått, hvis verneplikts- eller sjøfartsdokument viser, at han ikke må la sig forhyre til reisen,

som fartøisfører eller hyreagent ikke på tilfredsstillende måte etterkommer anmodning om opslag på sitt skib eller kontor av bekjentgjørelser og meddelelser angående verneplikten,

som fartøisfører undlater å gi fartsattest efter vernepliktslovens § 27,

som fartøisfører ikke overensstemmende med vernepliktslovens § 40 på vedkommende vernepliktiges forlangende sørger for hans avmønstring i rett tid,

som rodeforstander eller kretsforstander utviser skjødesløshet eller forsømmelse i sitt ombud.

21 juni. § 65. Den som ved forgåelse som i § 64 nevnt søker å
Nr. 8. unddra sig for utskrivning eller ansettelse ved den væbnede makt eller å opnå uberettiget fordel ved utskrivningen, straffes med fengsel fra 3 måneder til 2 år. For straff fritas han ikke, selv om han finnes udyktig til militærtjenesten.

På samme måte straffes den, som rettsstridig bevirker eller medvirker til nogen forgåelse som omhandles i nærværende paragraf.

§ 66. De nærmere forskrifter, som er nødvendig til denne lovs gjennomførelse, gis av Kongen.

10. kapitel.

Lovens ikrafttreden og ophevelse
av eldre lover.

§ 67. Denne lov trer i kraft 1 august 1929. Fra samme tid opheves lov om verneplikt og utskrivning av 19 juli 1910 og lov av 20 august 1915 inneholdende forandringer i lov om verneplikt og utskrivning av 19 juli 1910 m. v.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinckel.

B. Rolsted,
kst.

21 juni. **Kongelig kunngjørelse om arveavgift til statskassen for budgettåret 1 juli 1929 til 30 juni 1930.**

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:
Stortinget har under 10 mai d. å. fattet følgende beslutning:

§ 1. I budgett-terminen 1 juli 1929—30 juni 1930 skal der til statskassen erlegges avgift av i dette tidsrum fallen arv, hvad enten den tilfaller arvinger efter loven, ved testament eller efter overenskomst, herunder arveforskudd, hvorav avgift ikke allerede er erlagt, og dødsgaver (jfr. lov av 23 september 1921 §§ 2 og 3).

§ 2. Avgiften erlegges efter nedenstående regler:

a. Av arv, som tilfaller arvelaterens slektninger i rett nedstigende linje samt adoptivbarn, der er adoptert før deres fylte 18de år, så vel som pleiebarn og stebarn, som finnes å kunne likestilles med sådanne adoptivbarn, erlegges:

av de første kr. 5 000,00 av hver enkelt arvelodd	intet	21 juni.
> arveloddens næste kr. 10 000,00	1 pct.	
> — — — — — 10 000,00	2 >	
> — — — — — 10 000,00	3 >	
> — — — — — 20 000,00	4 >	
> — — — — — 30 000,00	5 >	
> — — — — — 30 000,00	6 >	
> — — — — — 30 000,00	8 >	
> — — — — — 40 000,00	10 >	
> — — — — — 50 000,00	12 >	
> — — — — — 50 000,00	15 >	
> — — — — — 100 000,00	20 >	
> — — — — — 100 000,00	25 >	
> dens overskytende beløp	30 >	

b. Av arv som tilfaller arvelaterens foreldre erlegges:

av de første kr. 3 000,00	intet	
> > næste > 10 000,00	3 pct.	
> > — > 10 000,00	4 >	
> > — > 20 000,00	5 >	
> > — > 20 000,00	6 >	
> > — > 30 000,00	8 >	
> > — > 30 000,00	10 >	
> > — > 40 000,00	12 >	
> > — > 40 000,00	15 >	
> > — > 50 000,00	20 >	
> > — > 50 000,00	25 >	
> > — > 100 000,00	30 >	
> > — > 100 000,00	35 >	
> det overskytende beløp	40 >	

c. Av arv, som tilfaller arvelaterens søsken eller disses slektninger i rett nedstigende linje eller arvelaterens ektefelles slektninger i rett nedstigende linje, rett opstigende linjes første ledd og første sidelinje eller ektefeller av arvelaterens slektninger i de samme linjer og ledd, erlegges:

av de første kr. 1 000,00 av hver enkelt arvelodd	intet	
> arveloddens næste kr. 9 000,00	6 pct.	
> — — — — — 10 000,00	7 >	
> — — — — — 20 000,00	8 >	
> — — — — — 20 000,00	10 >	
> — — — — — 30 000,00	12 >	
> — — — — — 30 000,00	15 >	
> — — — — — 40 000,00	20 >	
> — — — — — 40 000,00	25 >	
> — — — — — 50 000,00	30 >	
> — — — — — 50 000,00	35 >	
> — — — — — 100 000,00	40 >	
> dens overskytende beløp	50 >	

- 21 juni. d. Av arv, som tilfaller legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsåvidt de alene har almenntyttige formål, og styret har sitt sæte her i landet, erlegges ingen avgift, medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familie fortrinsrett til nydelse av rentene, i hvilket tilfelle der blir å erlegge avgift med 10 pct.
- e. Av all annen arv erlegges:

1. forsåvidt arven tilfaller vedkommende efter testament:
av de første kr. 1 000,00 av hver enkelt arvelodd intet
» arveloddens næste kr. 9 000,00 10 pct.
» — — — — — 10 000,00 12 »
» — — — — — 20 000,00 15 »
» — — — — — 20 000,00 20 »
» — — — — — 40 000,00 25 »
» — — — — — 50 000,00 30 »
» — — — — — 50 000,00 35 »
» — — — — — 100 000,00 40 »
» dens overskytende beløp 50 »
2. forsåvidt arven tilfaller vedkommende efter loven (ab intestato):
av de første kr. 1 000,00 av hver enkelt arvelodd intet
» arveloddens næste kr. 9 000,00 20 pct.
» — — — — — 10 000,00 25 »
» — — — — — 20 000,00 30 »
» — — — — — 20 000,00 35 »
» — — — — — 40 000,00 40 »
» — — — — — 50 000,00 45 »
» — — — — — 50 000,00 50 »
» — — — — — 100 000,00 55 »
» dens overskytende beløp 60 »

§ 3. Fra avgiftsplikten undtas:

1. Arvemidler (arveforskudd, gaver) som tilfaller arvelaterens ektefelle.
2. Boer, hvis hele beholdne arvefalne formue er under kr. 2 000,00.
3. Arvemidler, der tilfaller personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død forsåvidt angår den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 2 000,00.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

Under Vår hånd og rikets segl.

HAAKON.

(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted,
kst.

Plakat inneholdende forandring i kongelig plakat av 5 juni 1908, jfr. kongelige plakater av 25 februar 1916, 25 mai 1917 og 31 januar 1919 angående norske skibs forpliktelse til å medta sjøfolk, der hjemsendes ved norsk konsuls foranstaltning. 21 juni.

Vi HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

I medhold av § 34 i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 bestemmes herved, at § 2 i kongelig plakat av 5 juni 1908 med tilleggsplakater av 25 februar 1916, 25 mai 1917 og 31 januar 1919, angående norske skibs forpliktelse til å medta sjøfolk, der hjemsendes ved norsk konsuls foranstaltning, herefter skal lyde således:

Når sjømenn, der skal hjemsendes etter foranstaltning av vedkommende konsul eller vicekonsul, medtas av norske skib, blir derfor å erlegge følgende betaling for kost og passasje, beregnet pr. døgn:

For underordnede sjømenn. derunder kokker:		For skibsførere, styrmenn, maskinister, stuerter og restauratører:	
Med seilskib	kr. 1,30		kr 1,80
> dampskib	> 5,00		> 7,00

Dampskib der underholder fast rute mellom bestemte havner og er i besiddelse av passasjercertifikat, skal derhos ha krav på halvdelen av den for reisen fastsatte passasjertakst for 2nen plass for skibsførere, styrmenn, maskinister, stuerter og restauratører og 3dje plass for andre sjømenn (derunder kokker).

Det samme gjelder dampskib der underholder fast rute mellom bestemte havner og er innrettet for å befordre betalende passasjerer, men som på grunn av bestemmelsene i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 § 94 2net og 3dje ledd, jfr. § 100, ikke trenger passasjercertifikat.

Fraktgodtgjørelse tilkommer dog kun skibet såfremt sjøfolkene optar plass bestemt for betalende passasjerer.

Vedkommende departement kan i særegne tilfelle tilstå en forhøielse i den ovenfor fastsatte godtgjørelse. Betalingen beregnes fra den dag sjømannen av konsulen er sendt ombord i fartøiet, og inntil dettes ankomst til den havn hvorhen sjømannen skal medtas.

Gitt på Oslo slott den 21 juni 1929.

Under Vår hånd og rikets segl.

HAAKON.
(L. S.).

Joh. Ludw. Mowinkel.

B. Rolsted,
kst.

21. juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved med hjemmel i § 15 i lov om tilsyn med pleiebarn m. v. av 29 april 1905 bestemmes at lovens §§ 1—9 gjøres gjeldende for Sør-Frøya herred i Sør-Trøndelag.

21. juni. **Kongelig resolusjon**. I henhold til lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 § 4, jfr. lov om kommunal renholdsavgift av 8 juni 1928, meddeles godkjennelse på vedtak av Tønsberg bystyre i møte 15 mai 1929 om forandring i og tillegg til §§ 13, 25 og 26 i de almindelige helseforskrifter for byen som blev godkjent ved kongelig resolusjon av 18 september 1909, jfr. kongelige resolusjoner av 10 februar 1911, 12 august 1921 og 27 mars 1925, således at de nevnte paragrafer i sin helhet får følgende ordlyd:

§ 13. For å forebygge stank kan helserådet påby regelmessig strøning av privetbeholdere og binger med torvstrø eller annet hensiktsmessig middel. Fullstendig desinfeksjon skal foretas, når og hvor helserådet påbyr det. Tømming av beholdere (derunder Wallanderske tønner) skal skje så hyppig som helserådet til enhver tid bestemmer. Dersom privetinnholdet ikke ved tilblending av torvstrø eller på annen måte er berøvet generende stank, kan tømming alene foregå i tidsrummet fra 15 mai—15 september fra kl. 12 midnatt til kl. 6 morgen og i den øvrige årstid fra kl. 9 aften—kl. 6 morgen. Gårdeiere skal være pliktige til å la tømming av privet og søppelbeholdere besørge av kommunens renholdsverk og derfor betale en avgift, som fastsettes av kommunestyret med vedkommende departements approbasjon. Helserådet kan dog frita gårdeiere fra plikten, når forholdene i det enkelte tilfelle taler for det.

§ 25. I utsalgssteder for melk og fløte skal gulv, vegger og tak ha sådan beklædning, at de uten vanskelighet kan såpevaskes. De må ikke ha dører eller andre åpninger til beboelses- eller soverum.

De i denne paragraf omhandlede lokaler skal, forinnan de innredes eller tas i bruk, anmeldes til helserådet og godkjennes av dette.

Det samme gjelder lokaler, hvortil lagning eller salg av iskrem finner sted. Salg av iskrem annensteds enn i godkjente lokaler er forbudt.

§ 26. Ombæring eller tilbringelse av kjøttvarer, brød eller annet bakverk må kun foregå i rene, tildekkede kurver eller i vogner, der er forsynt med overbygning eller tett presenning.

Salg av kjøttdeig, brød eller annet bakverk må ikke finne sted på torv, gate eller i portrum.

Melk må kun tilbringes eller ombæres i rene og hele 21 juni. spann med tette lokk. Utmåling og overhelling av melk og fløte på åpen gate kan av helserådet forbys.

Optrer der på sted, hvorfra der leveres melk til byen, blandt dyr eller mennesker smittsom sykdom, kan helserådet midlertidig forby, at melk derfra forhandles i byen.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 36 i lov 21 juni. om maskinister på motorfartøier av handelsmarinen av 9 februar 1923 bestemmes, at den senest ved kongelig resolusjon av 21 desember 1928 fastsatte utsettelse med lovens ikrafttreden forlenges til 1 juli 1930.

Kongelig resolusjon, hvorved der i medhold av § 6 i lov 21 juni. om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 og herredstyrets beslutning i møte den 16 mars 1929 stadfestes nedenstående nye skogvedtekter for Øvre Rendal herred, Hedmark fylke:

§ 1. Åvirkning til salg eller foredling ved industrielt anlegg av bartrær er forbudt, med mindre de 5 m. fra høieste rotgren holder et tverrmål av minst 18 cm. utenpå barken på treets bredeste kant.

§ 2. Uten hinder av forbudet i paragraf 1 kan til salg eller foredling ved industrielle anlegg foretas:

- a. Renskningshugst, hvorved forståes fjernelse av undertrykte, øiensynlig beskadigede og i forhold til den omstående skog absolutt vantrevne trær.
- b. Tynningshugst, hvorved forståes hugst av trær, hvis fjernelse er påkrevd for skogens heldige utvikling.
- c. Alle ordnede hovedhugster tjenlige for vedkommende skog. Dog tillates snauhugst kun efter skogrådets innhentede tillatelse og kun under forutsetning av at den naturlige gjenvekst kan anses sikret eller at skogkultur skal komme til anvendelse, i hvilken anledning skogrådet kan fordre at vedkommende skogeier forplikter sig (ved eventuell deponering av de formodede kulturbeløp) til innen utløpet av en nærmere fastsatt frist å utføre det kulturarbeide som skogrådet finner påkrevd.

§ 3. Under enhver blinkning og hugst skal der gjenettes et tilstrekkelig antall le- og frøtrær. Disse må ikke skades og ikke fjernes uten samtykke av de i § 5 nevnte tjenestemenn.

§ 4. Enhver åvirkning til salg eller industriell produksjon av bartrær må kun finne sted efter forutgående utblinkning. Den skogeier, som vil foreta utblinkning, har å an-

21 juni. melde dette skriftlig til skogrådet minst 14 dager før blinkningen aktes igangsatt, med angivelse av sted, virkets art og omtrentlige kvantum, samt hvem der skal utføre blinkningen. Dog kan blinkning også settes i gang med kortere varsel når skogrådet samtykker deri.

§ 5. Hvor skogrådet finner blinkningen utilfredsstillende — ikke stemmende med rasjonell skogskjøtsel —, kan skogrådet straks stoppe blinkningen og påby at hugst alene skal kunne skje etter blinkning av opsynsmann, fylkesskogmester, statens skogforvalter eller en av deres assistenter, som merker trærne på rot og stamme med blinkøks godkjent av herredstyret (skogrådet). Uten hinder av det fastsatte laymål kan de der er ansatt til å påse vedtektenes overholdelse, forlange gjensatt et tilstrekkelig antall le- og frøtrær. Skogrådet kan når det finner det fornødent, fordre at utblinkningen i sin helhet blir foretatt av en av de i denne paragraf nevnte funksjonærer.

§ Skogeier- og bruksberettiget plikter for innen friske trær hugges, å nytte tørre trær, topp og avfall, forsåvidt sådant virke er tjenlig for øiemedet og uten uforholdsmessig øket besvær kan anvendes.

§ 7. Tvist om blinkning avgjøres efter vedkommendes forlangende av skogrådet med om mulig tiltrede av den skogfunksjonær der fører overopsynet med skogvedtektenes overholdelse i herredet.

§ 8. Der anordnes et skogråd for herredet. Skogrådet ansetter det fornødne antall opsynsmenn og utferdiger instruks for disse. De har å påse vedtektenes gjennomførelse og overholdelse, og å anmelde overtredelse for politiet. Skogrådet velger formann med varamann. Formannen fastsetter tid og sted for møtene. Skogrådet avgir årsberetning til herredstyret og til den skogfunksjonær som fører overopsynet med skogvedtektenes overholdelse i herredet, senest innen utgangen av juni måned. Skogrådet skal føre protokoll over sine forhandlinger og over innkomne andragender om igangsettelse av blinkning samt den trufne avgjørelse herom.

§ 9. Opsynsmennenes lønn der fastsettes av herredstyret, utredes av herredskassen mot lovbestemt refusjon av statskassen. Skogeier, bruks- eller hugstberettiget plikter å yde den opsynsmann som utfører blinkning, utvisning eller annet lignende arbeide for ham i skogen, betaling for utført arbeide.

§ 10. Til fremme av gjenveksten skal der av alt trevirke som åvirkes til salg eller foredling ved industrielt anlegg, svares en avgift av 10 øre pr. m.³ tømmer. Eieren av vedkommende skogeiendom har innen 1 august å innsende til

herredskassereren opgave over mengden av det avgiftspliktige 21 juni. virke som er åvirket i sist forløpne driftsår, dette regnet fra 1 juli til 30 juni. Avgiften har skogeieren å betale til kassereren innen 15 oktober næst efter, med mindre han kan legitimere å ha utført kulturarbeider for et like stort beløp, i hvilket tilfelle innbetalingen bortfaller.

§ 11. Overtredelse av vedtektene er belagt med straff.

§ 12. De tidligere skogvedtekter for herredet opheves fra den tid nærværende vedtekter trer i kraft.

Kongelig resolusjon. I medhald av lov nr. 2 av 20 mai 21 juni. 1899 § 44 vert fastsett, at tiur, røy og ærfugl skal være freda heile året i Sogn og Fjordane fylke.

Dette vedtaket tek til å gjelda 1 januar 1930 og gjeld til vidare, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1934.

21 mai 1929

Forandringen angår vedtektene § 1, som i den nye form lyder således:

Samtliga handlande som har butikk eller utstallingspaviljong i herredet skal lukke sine butikker eller utstallingslokaler kl. 5 eller kl. 3 morgon, således at dagen beredes forogaa i nevnte tidrum. Herfra undtas lørdagene, da forretningene lukkes kl. 7 klokken.

Forretningene skal lukke kl. 12 middag 1 og 17 mai og kl. 5 ettermiddag julaften, nyttårsdagen, påskefesten og pinsefesten.

Merkendeaig er forøvrigt at ikke er forbudet med annen kjøpmannshandel endell fra disse bestemmelser, meder at dog for juletid og påskefesten for av og til 1897.

Skrevet fra Arbeidsdepartementet.

I henhold til § 27 i bygningeloven av 23 februar 1920, som stadfæstet Vestre Glensnes bykommunes kommunestyre ved sin i møte den 20 april 1928 angående bygningeloven og vedtekter for Vestre Glensnes bykommune, byråchef M. Hofgaard, Oslo.

Vedtektene er sålydende:

1. Bygningeloven i det regulerte område skal i almindelighet være åpen, og den må ikke komme i stand til å hindre at det blir nødvendig å foreta bygningene med brandvegg. Herfra kan bygningeloven tilstås undtagelsen.

I de strøk som ifølge reguleringsskillet er bestemt til bygningeloven underkastet, skal bygningeloven i almindelighet være åpen.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard.

Grøndahl & Søn boktrykkeri. Oslo.